

**वार्षिकोत्सवका भलकहरू**



वार्षिकोत्सवको अवसरमा प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्सेर ज.व.रा. लाई स्वागत गर्नुहुँदै गणपति ।



मिश्राव भगवतीको पूजा अर्चना गर्नुहुँदै गणपति ।



बडाखाबा कार्यक्रमको एक भलक



तानडोरी प्रतियोगिताको एक भलक

**जनहीतका कार्यहरू**



**गणको आन्तरिक स्रोतबाट खरिद सामग्रीहरू**



**निरीक्षणका भलकहरू**



गणको अपरेसनल कक्षमा सञ्चालित बुकिङमा सहभागी हुँदै रक्षा सचिव तिलकराम शर्मा ।



गण निरीक्षणका क्रममा तत्कालीन उपत्यका पत्रनापति उपरथी श्री एण्चन्द थापा ।

**गणको विविध भलकहरू**



**आर्टिलरीमा हाल प्रचलनमा रहेका हतियारहरू**



## तत्कालीन रक्षा सचिवको भिजिट

तत्कालीन रक्षा सचिव श्री तिलक राम शर्माले मिति २०६९/०५/१८ गते



राजदल गणको भिजिट गर्नुभएको थियो। उक्त भिजिटमा सहसचिव देवेन्द्र सिटौला, तत्कालिन आर्टिलरी निर्देशक ताजमान सिंह बस्न्यात, त्रिभुवन आर्मी क्लबका प्र.से. प्रकाशजंग कार्की, जंगी अड्डाका प्रतिनिधि तथा अन्य अधिकृतहरूको उपस्थित रहेको थियो।

## श्री राजदल गणका हालसम्मका गणपतिहरू

सि.नं	दर्जा	नामधर	आगमन मिति	प्रस्थान मिति
१	प्र.से.	श्री पशुपति शम्सेर ज.व.रा.	२०१७/०३/१५ गते	२०२०/०५/१० गते
२	"	श्री कुवेर शम्सेर ज.व.रा.	२०२०/०४/२७ गते	२०२१/०९/२२ गते
३	"	श्री जुटे गुरुङ	२०२१/०९/२२ गते	२०२३/०९/२३ गते
४	"	श्री अर्जुन नरसिंह राणा	२०२३/०२/०९ गते	२०२४/०३/१९ गते
५	"	श्री तप्त बहादुर मल्ल	२०२४/०३/१९ गते	२०२६/०३/१८ गते
६	"	श्री अर्जुन नरसिंह राणा	२०२६/०४/१० गते	२०२७/०२/१५ गते
७	"	श्री हेम बहादुर सिंह	२०२७/०८/१२ गते	२०२९/०८/२७ गते
८	"	श्री रघुचन्द्र बहादुर सिंह	२०३२/१२/११ गते	२०३५/१०/१९ गते
९	"	श्री सरोजराज शर्मा	२०३५/१०/१९ गते	२०३७/११/०६ गते
१०	"	श्री रघुचन्द्र बहादुर सिंह	२०३७/११/०६ गते	२०३८/०२/०९ गते
११	"	श्री कृष्ण नारायण सिंह थापा	२०३८/०३/३० गते	२०३९/१०/१० गते
१२	"	श्री सरोजराज शर्मा	२०३९/०५/०९ गते	२०४०/१०/०५ गते
१३	"	श्री प्रज्वल शम्सेर ज.व.रा.	२०४०/१०/०५ गते	२०४२/१२/२० गते
१४	"	श्री गोविन्द बहादुर गुरुङ	२०४२/१२/२० गते	२०४५/०५/०९ गते
१५	"	श्री दुर्गमान महर्जन	२०४५/०५/०९ गते	२०४६/०९/१४ गते
१६	"	श्री विजय चन्द्र राई	२०४६/०९/१४ गते	२०४८/०४/०७ गते
१७	"	श्री यम बहादुर थापा	२०४८/०४/०७ गते	२०४९/०९/१३ गते
१८	"	श्री दिलिप कार्की	२०४९/०९/१३ गते	२०५०/१२/०९ गते
१९	"	श्री नरेन्द्र बहादुर रावल	२०५०/१२/०९ गते	२०५३/०८/०९ गते
२०	"	श्री शिव कुमार पौडेल	२०५३/०८/०९ गते	२०५५/०६/२९ गते
२१	"	श्री ताजमान सिंह बस्न्यात	२०५५/०६/२९ गते	२०५७/१२/२९ गते
२२	"	श्री शरद गिरी	२०५७/१२/२९ गते	२०५९/१०/२० गते
२३	"	श्री खड्ग बहादुर मल्ल	२०५९/१०/२० गते	२०६०/११/२८ गते
२४	"	श्री शैलेन्द्र शम्सेर थापा	२०६०/११/२८ गते	२०६३/०७/२४ गते
२५	"	श्री खड्ग बहादुर मल्ल	२०६३/०७/२४ गते	२०६५/०३/१७ गते
२६	"	श्री सरोज प्रताप राणा	२०६५/०३/१७ गते	२०६६/०१/१७ गते
२७	"	श्री कृष्ण बहादुर बडवाल	२०६६/०१/१७ गते	२०६९/१०/३१ गते
२८	"	श्री पुरुषोत्तम खड्का	२०६९/१०/३१ गते	हालसम्म

### राजदल गणका गणपतिहरू



### आन्तरिक ढुन्डमा राजदल गणले पैदल फौजलाई आवश्यकता अनुसार फायर सपोर्ट दिएको स्थान

सि.नं.	गन	मिति	फायरिङ गरेको स्थान	HE राउण्ड	SMK राउण्ड
१	१२० मी.मी.	२०५८/०८/१५	वाङको होलेरी	२६	
२	"	"	वाङको हेलियाडबाट वरिपरीको जंगलमा	८	
३	"	२०५८/०८/१५	गोल्याको रतमाटे टावर इलाका	२३	
४	१०५ मी.मी.	२०५९/०३/२९	पुञ्जानको दिवाङबाट	२०	

## श्री राजदल गणमा कार्यरत अधिकृतहरू

सि.नं.	दर्जा	नाम, थर
१	प्र.से.	श्री पुरुषोत्तम खड्का
२	सेनानी	श्री इन्द्र बहादुर कार्की
३	सेनानी	समित विक्रम राणा
४	सेनानी	श्री लक्ष्मण खड्का
५	सेनानी	श्री अनिल खाती
६	सेनानी	श्री रमेश कार्की
७	सह.से.	श्री प्रविन थापा
८	सह.से.	श्री प्रतिक सिंह कार्की
९	सह.से.	श्री प्रद्युम्न प्रसाद गौतम
१०	सह.से.	श्री अशोक अधिकारी
११	सह.से.	श्री मनिराज घिमिरे
१२	सह.से.	श्री भद्र सिंह ठकुरी
१३	सह.से.	श्री अनिल भण्डारी
१४	सह.से.	श्री प्रदिप चन्द्र बर्तौला
१५	सह.से.	श्री प्रशान्त राणा
१६	सह.से.	श्री मनोज सुवेदी
१७	सह.से.	श्री सुदर्शन खत्री
१८	सह.से.	श्री बालाराज कार्की
१९	उ.से.	श्री इन्द्र बहादुर थापा
२०	उ.से.	सुश्री रीता थापा
२१	उ.से.	सुश्री प्रविना थापा
२२	स.से.	श्री उद्विप सिंह गुरुङ

## विदेशी भूमिमा राजदल गण

सन् १८५७ मा भारतको मराठा राज्यको असन्तुष्ट सिपाहीहरूले सुरु गरेको विद्रोहले अंग्रेज सरकारलाई घटेको संकटक बखत विद्रोहलाई भारतीय राज्यका राजाहरू लगायत अनेकौं अंग्रेज विरोधी व्यक्तिहरूको समर्थन प्राप्त थियो। विग्रह गरेको परिस्थितिले गर्दा अंग्रेज सरकारले जंग बहादुर राणाको राखेको अंग्रेजलाई सहयोग गर्ने प्रस्तावलाई स्विकार गरी सैनिक सहायता लिने निर्णय गरियो। उक्त विद्रोहलाई दमन गर्न जाने पल्टनहरू मध्ये श्री राजदल गण पनि एक थियो। उक्त लडाइँमा नेपाली सेनाले आफ्नो वीरता प्रदर्शन गर्दै सफलता हासिल गरेको थियो। ई.सं.१८५५ मार्च ६ का दिन जनरल वम बहादुर राणाको कमाण्डमा विशाल नेपाली फौज केरुङ्ग क्षेत्रमा आक्रमण गर्न काठमाण्डौ बाट त्यस स्थानतर्फ प्रस्थान गरेको थियो। उक्त फौजमा श्री राजदल गण पनि सम्मिलित थियो। राजदल गणको आर्टिलरी फायरले उक्त लडाइँमा निर्णायक भूमिका निर्वाह गरेको थियो।

## आन्तरिक ढुन्डमा

### राजदल गण

चिनियाँ सरकार विरुद्ध नेपाली भूमि प्रयोग गरी खम्बाहरूले चलाएको सशस्त्र अभियानमा चिनियाँ सरकारलाई सहयोग गर्ने हेतुले वि.सं. २०३१ सालको अपरेशनमा यस गणले पनि भाग लिएको थियो।

उक्त अपरेशनमा अ.प्र.महारथी श्री संचित शम्शेर ज.व.रा.अपरेशन कमाण्डर र राजदल गणका अ.प्र.स.र.श्री केदार बहादुर सिंह सहायक अपरेशन कमाण्डरमा नियुक्त भएका थिए। यस लडाइँमा १२० मी.मी. ब्राण्ड मोर्टार ल्याएको थियो। अपरेशन कमाण्डरको आदेशमा व्याट्रीमा भएका ४ वटा मोर्टारबाट त्यस बखत फायर गरियो। मोर्टार फायरको प्रभावकारीताको कारणले गर्दा नै खम्बाहरूले आत्मसमर्पण गरे।

## राजदल गणका प्रमुख सुवेदार

सगरमाथा अञ्चल, ओखलढुङ्गा जिल्ला, नारायण स्थान गा.वि.स., वडा नं.३ असिने मा मिति



२०२३/०१/०६ गते जन्मनु भई मिति २०४१/०९/०६ गते नै पाली सेनाको सैन्य दर्जामा भर्ना हुनु भएका व्य.नं. १०४००१ प्र.सु.पदम बहादुर खत्री मिति २०६७/०५/२० देखि यस गणको प्रमुख सुवेदार हुनुहुन्छ।

## हालसम्मका गणका प्रमुख सुवेदारहरू

सि.नं.	दर्जा	नाम थर	कमाण्ड अवधि	वतन
१	प्र.सु.	हिरण्य बहादुर कार्की	२०२५/०६/१२ देखि २०२८/०५/१४ सम्म	थसिखेल ललितपुर
२	"	निल बहादुर खत्री	२०२८/०५/१४ देखि २०३३/०२/०९ सम्म	त्रिशुली नुवाकोट
३	"	दल बहादुर भुजेल	२०३३/०२/०९ देखि २०३९/१०/२९ सम्म	डिल्ली बजार काठमाण्डौ
४	"	ओतमान सिंह थापा	२०३९/१०/२९ देखि २०४०/०६/१० सम्म	पनौती काभ्रे
५	"	शिव बहादुर कार्की	२०४०/०६/१० देखि २०४५/०६/१९ सम्म	हिमैपानी रामेछाप
६	"	कोमन बहादुर थापा	२०४५/०६/१९ देखि २०४७/०३/१० सम्म	विशंखु -८, ललितपुर
७	"	रामान बहादुर थापा	२०४७/०३/१० देखि २०५२/०४/१४ सम्म	लाकुरे -९, गोरखा
८	"	लेखराज वस्नेत	२०५२/०४/१४ देखि २०५५/०४/१८ सम्म	
९	"	राम बहादुर खत्री	२०५५/०४/१८ देखि २०५८/०२/१२ सम्म	कोटेश्वर काठमाण्डौ
१०	"	भगवान श्रेष्ठ	२०५८/०२/१२ देखि २०६३/०९/१० सम्म	ईमाडोल ललितपुर
११	"	भक्त बहादुर खड्का	२०६३/०९/१० देखि २०६६/०९/२९ सम्म	गोर्खु - ६, नुवाकोट
१२	"	पदम बहादुर खत्री	२०६६/०९/२९ देखि हालसम्म	नारायणस्थान- ४ श्रेखेलढुङ्गा

## जनहीत कार्यामा श्री राजदल गण

ललितपुर जिल्लाको लगनखेलमा अवस्थित श्री राजदल गणले आफ्नो जिम्मेवारी क्षेत्रभित्र नागरिक सेना सम्बन्ध सुमधुर कायम गर्दै आइरहेको छ। सोही क्रमलाई निरन्तरता दिँदै ललितपुर जिल्लाको लामाटार गा.वि.स.वडा नं. ३ धाराचौर नजिक रहेको सामुदायिक जंगलमा मिति २०७०/०९/२० गतेको करीव १९४५ बजेदेखि आगलागि भएको खबर पाए लगत्तै तुरुन्त गणबाट सह.से.सुरेन्द्र श्रेष्ठको कमाण्डमा गएको १/२९ नफ्रिको फौज घटनास्थलमा पुगी अथक प्रयास र अदम्य शाहस प्रस्तुत गरी आगलागी नियन्त्रणमा लिएको थियो। संबिधान सभा निर्वाचनको सुर्क्षा



लुभुमा स्थापना गरिएको FOB बाट मिति २०७०/०८/११ गते लुभु गा.वि.स. वडा नं.- ५, स्थित देविस्थानमा यस गणद्वारा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा औषधी वितरण कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। सो क्रममा २३१ जना सर्वसाधारण जनताहरुले स्वास्थ्य परीक्षण गरी लाभान्वित भएका थिए। नागरिक सेना सम्बन्धलाई प्रगाढ गर्दै लजाने क्रममा मिति २०७०/०९/१८ गते



### फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी.

छुहा अर्जुन परियार  
श्री राजदल गण

फिससिमै मै सिद्धी बज्यो, स्लिपिङ ब्याग मैले फालें ओस्ताजले वाहिर निस्की जवान गान्ध थालें। फिटिङ फाटिङ, सरसफाइ लाईन ड्रेस ए वान जवान लाईनमा बस्ने जति बन्ने पर्ने जवान। विहानैदेखि हर्कत सुरु, सोचे जस्तै छैन ईजी फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी।  
वटासियनमा सिद्धी बज्यो, विहानीको परेड भयो सुरु वार्षिकोत्सव आउदै छ रे, कम्पनीको कम्पिटिशन, त्यसैले वीडियो खुरुखुरु।  
जति पेल्यो सिमियर हत्सावले फौजको स्टाभमा बढ्छ भन्छन् वेण्ड पोसिशनमा राख्यो भने, मकी कल चढ्छ भन्छन्।  
डबल खाल्डो नाघ्न पनि छैन त्यस्तो ईजी फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी।  
दोस्रो परेड सुरु भयो, हाउजरमा गन डिल बिलएर जी.पी.ओ.को आदेश आउछ, एक्सन, फन्ट या रिपर।  
गोडा पनि दुखिसक्यो फल आउटमा जाँदा एङ्गल लाउदा विग्रिएछ तर्सन्छु म फन्टोल् खाँदा।  
गनर भई आटिलरीमा छैन हे ईजी फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी।

दश दुईको ड्युटी छ ग्यापमा सामेल भा छ घरीघरी टोलाईराछु तिप्रै याद आ छ।  
भोला पौच, चौध आईटम टुम्लेट भरी पानी।  
आँखामा नै आईरा छ मेरी प्यारी नानी।  
हतियारलाई एलटमा नै आँखा बाहिर गेटमा कुरी राख न हे सानु गफ गरौला भेटमा।  
चार घण्टाको ड्युटी पनि छैन हे ईजी फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी।  
चिया विस्कट खाई खेल परेडमा सामेल भाछु अहिले टाक टाक फुटवल हाच्छु, जगोडामा पर्छु जहिले।  
रोलकलमा ओस्ताजदेखि हल्मेसावले समस्या के छ भनी सोच्छुन्।  
लुकी लुकी तिमीलाई फोन गरौ भन्या रोलकल हाजिर खोज्छुन्।  
पट्यार लाग्यो रोलकल पनि छैन हे ईजी फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी।  
आँखा मिच्दै नाईट डियुटी दश दुई बस्या छु कम्मरमा उही भोला पौच वेल्ट कस्या छु।  
तालिम प्राप्त गनर हो जाडो मलाई भा छैन डिउटीमा छु अहिले मोबाईल वोक्न पा छैन।  
दुई बजेको डिउटी सकी सुत्न हलाभा भा छ फोन नगर न मैया अहिले म छु वि.जी।

## राहत कार्यामा राजदल गण

यस गणले आफ्नो जिम्मेवारी क्षेत्रभित्र नागरिक सेना सम्बन्ध सुमधुर कायम गर्दै आइरहेको छ। सोही योजना अनुरूप गतवर्ष यस गणको १६९ औं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा मिति २०६९/०८/१० गते ललितपुरको डोलाहिटीस्थित मञ्जुश्री बृद्धाश्रममा वृद्धाहरुलाई गण परिवारकोतर्फबाट दोसल्ला, खाद्यन्न तथा विभिन्न राहत सामग्रीहरु वितरण गरिएको थियो। साथै सो ही दिन ललितपुरको बृंगमतीस्थित आर्दश सौल युवक उच्च मा.वि.को अपाङ्ग सेवा संघमा अध्ययनरत करिव घट्ट जना अपाङ्ग विद्यार्थीहरुलाई विविध स्टेशनरी



तथा विविध खाद्य सामग्रीहरु वितरण गरिएको थियो। नागरिक सेना सम्बन्धमा सुमधुर तथा प्रगाढ बनाउदै लैजाने क्रममा यस गणको १७० औं वार्षिकोत्सवको उपलक्ष्यमा मिति २०७०/०९/१९ गते ल.पु.उ.म.न.पा. वडा नं.-१३ स्थित पञ्चेश्वर मन्दिर नजिक रहेको सावित्री सोसियल सर्भिस अनाथालयमा रहेका कक्षा ५ देखि कक्षा १२ सम्म अध्ययनरत १८ जना अनाथ बालबालिकाहरुलाई राहतस्वरूप खाद्य तथा स्टेशनरीका सामग्रीहरु वितरण गरिएको थियो। सो कार्यलाई निरन्तरता दिने क्रममा मिति २०७०/१०/०५ गते का.म.न.पा.वडा नं.-१८ स्थित स्वयम्भू नजिक रहेको पुनर्वल शिक्षा सदनमा रहेका अनाथ तथा HIV संक्रमित बालबालिकाहरुलाई यस



### म गनर हुँ गनर प्रेम व. वीटागन श्री राजदल गण

मरुभूमिको बर्वराउने तातो गर्मी हिमशिखरको कटकटाउने चिसो उकालो र ओरालो हिँडेको छु फड्के र भोलुङ्गे तरको छु।  
किनकि म गनर हुँ।  
औसी र पूर्णिमाको रात उज्यालोको सहारा बिना सुनसानमा हिँडेको छु बाघको चालमा कठोर वन घुम्ने अनुभव गरेको छु  
किनकि म गनर हुँ।  
सौखको आवश्यकता छैन मलाई सैनिकको कठोर तालिम पाईसकेको छु मीठो मसिनो चाहिँदैन मलाई भोकमा रात कटाई सकेको छु  
किनकि म गनर हुँ।  
धन्यवादको आवश्यकता छैन मलाई देशको सिन्दूर लगाईसकेको छु विश्वास गर या नगर देशको रक्षक बन्ने अभिभारा बोकी सकेको छु  
किनकि म गनर हुँ।  
पप सँगतको धुन चाहिँदैन मलाई तोपखानाको गोलाको धुनमा नाचिसकेको छु कालले निमन्त्रणा गर्नु पर्दैन मलाई लडाईंको मैदानबाट फर्किएको छु  
किनकि म गनर हुँ।

### उत्कृष्ट जवान

नेपाली सेनामा २०६९/०८/२४ गते से न्य दर्जामा भर्नाभइ गणको रिक्त रहेको सिपाही दर्जामा नियुक्त हुनुभएका गण्डकी अञ्चल, गोरखा जिल्ला, आरु अवाड ४ स्थायी घर भएका यस गणमा कार्यरत क.नं. २१५५३४ गनर जीत बहादुर बराम विभिन्न विद्याहरुमा प्रतिस्पर्धा गरी यस गणको सर्वोत्कृष्ट जवान हुन सफल हुनुभएको छ।



### वर्ष भरिमा सबैभन्दा धेरै फष्ट म्यान बन्न सफल सैनिक

यस गणमा मिति २०६३/०९/०९ गते से न्य दर्जामा भर्नाभइ यस गणमा रिक्त रहेको सिपाही दर्जामा नियुक्त हुनुभएका राप्ती अञ्चल, प्युठान जिल्ला खैरा गा.वि.स.वडा नं. ६ बस्ने यस गणमा कार्यरत क.नं. २४९१४३ गनर श्रीधर के.सी. यस गणको १७० औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा वर्षभरिको सबैभन्दा बढी फष्टम्यान हुन सफल भएका छन्।





सिपाही पाक्षिक अतिरिक्ताङ्क

१ बैशाख २०७१



## श्री राजदल गणको परिचय



वि.सं.१९०१/०३/१२ मा श्री ५ राजेन्द्र विक्रम शाहको स्वीकृतिबाट मुख्तियार माथवर सिंह थापाले स्थापना गरेको ६ वटा पल्टनमध्ये श्री राजदल गण पनि एक हो। सुरुमा यस पल्टनमा अधिकृत, पदिक, हुदा, सिपाही, दानेदार र पिपासहित ४०० जनाको दरबन्दी थियो र पछि समयको मागअनुसार यस पल्टनको नफ्रामा फेरबदल भएको पाइन्छ। वि.सं.२००९ सालको नेपाली सेनाको पुनःगठनमा यो पल्टनलाई माउण्टेन ब्याट्री नामाकरण गरियो र उक्त ब्याट्रीको नफ्रि २६१ (२० जना पब्लिक फाल्सर्ससहित) कायम गरियो। तत्कालीन समयमा समारोह तथा उत्सवहरूमा सलामी फायर गर्न र प्रदर्शन फायरको लागि पुरानै मुहर भरुवा

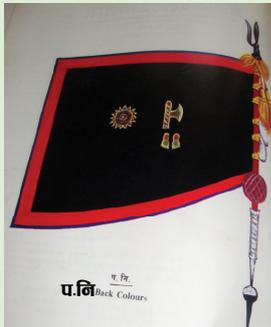
तोपहरू चलाउने एक सानो तोपची ग्युप माउण्टेन ब्याट्रीकै संगठनभित्र गाभियो र हालसम्म पनि यस गणले उक्त प्रथालाई अवलम्बन गरिरहेको छ। त्यस समयमा उक्त ब्याट्रीलाई सेनानी दर्जाले कमाण्ड गर्दथे। सेनानी दर्जा हुँदा यस माउण्टेन ब्याट्रीको पहिलो ब्याट्री कमाण्डर अ.प्रा.स.र.श्री रवि शम्शेर ज.व.रा. खड्गि भएकै थियो। अधिकृतहरूमा सहायक ब्याट्रीपति अ.प्रा.स.र. श्री टिका शम्शेर ज.व.रा.तत्कालीन अधिकृतहरूमा अ.प्रा.प्र.से.श्री हेम बहादुर सिंह, अ.प्रा.म.से. श्री रुम बहादुर कार्की र अ.प्रा. महारथी श्री अर्जुन नरसिंह राणा हुनुहुन्थ्यो। पहिले देखिनै तोपखाना पल्टन नेपाली सेनाको प्रमुख अङ्ग रहि आएको छ र यस पल्टनमा साधारण इन्फेन्ट्रीको अलावा गनरी सम्बन्धी टेक्निकल ज्ञानको आवश्यकता हुनेहुँदा यस पल्टनमा पेशा सम्बन्धी दक्ष तथा जेहेन्दार अधिकृत र पदिकहरूको सरुवा गरिन्थ्यो। त्यस बाहेक गनलाई एक ठाउँबाट अर्को ठाउँ लैजाँदा अति कठिनाई हुनेहुँदा यस गणमा बलियो र ठूला कदका जवानहरूको सरुवा गरिन्थ्यो। वि.सं. २०१२ सालमा माउण्टेन ब्याट्रीलाई राजदल पल्टनकै निशान प्रदान गरियो र पछि प्र.से. दर्जाले कमाण्ड गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको थियो। नेपाली सेनालाई समयानुकूल विस्तार गर्दै लैजाने क्रममा वि.सं. २०२३/१२/४ मा १२० मी.मी. ब्राण्ड मोर्टार ब्याट्री (प्याक) थप गरी पुनः श्री राजदल गण नामाकरण गरियो। त्यसबेला माउण्टेन ब्याट्री तोपखाना ब्यारेकमा (श्री गणेशदलसँगै) थियो भने मोर्टार ब्याट्री लगनखेलको टुँडिखेल (हाल राजदल ब्यारेक) मा रहेको थियो। पछि २०२६ सालमा माउण्टेन ब्याट्री पनि लगनखेल ब्यारेकमा सरी पुरै गण एकै ठाउँमा रहयो। सोही क्रममा वि.सं. २०३१ सालमा अर्को मोर्टार ब्याट्री (टोड) थप भएपश्चात् यसको जम्मा नफ्रि ५६७ कायम हुन पुग्यो। यसरी सेनालाई समयसापेक्ष आधुनिकीकरण गर्दै लैजाने क्रममा वि.सं. २०४१ सालमा १२० मी.मी. मोर्टार(टोड) को साथै बेलायतमा निर्मित १०५ मी.मी.हाउजरको टोड ब्याट्री खडा भयो। साथै १०५ मी.मी.एल.एफ.जी. प्याक हाउजर भारतबाट वि.सं. २०६१ सालमा ल्याई रेजिमेण्ट ब्याट्रीको नामाकरण गरी ब्याट्री खडा गरिएको थियो।

## श्री राजदल गणको निशान

"कर्मण्ये वाधिक्वर्स्ते मा फलेषु कदाचन" अर्थात् कर्म गर तर फलको आशा नगर भन्ने



संहारार्थ प्रयोग गर्ने शस्त्रकोस्वरूप जाहेर गर्दछ। देवी भगवतीको पाउ सेनामा सबैको आस्थाको केन्द्र रहेकी जगत् जननी माता भगवतीका दुईपाउ अङ्कित चिन्हले निशानमा सदैव देवीको उपस्थिति जाहेरगर्दछ। निलो रङ्गको प्रथम किनारा शान्तिवर्धक मानिएको छ। सिम्रिक रङ्ग विजय र सौभाग्यको प्रतिक मानिन्छ। पृष्ठभूमिको कालो रङ्गले कालस्वरूप जनाउँदछ। नेपाली सेनामा निशानलाई शक्ति स्वरूपिणी भगवतीको रूपमा मानिएको हुँदा भगवतीलाई विभिन्न अलंकारहरूले अलंकृत गर्ने क्रममा ६७ तोला ४० लाल सुनको गहना रफुँदाहरू र ५५ तोला ४० लाल चाँदीका गहनाहरूले



## दमन स्मृति

करीब २६ वर्ष पुरानो कपुरको रुख तत्कालीन सह.से. स्व.अ.प्रा.श्री दमन नरसिंह राणाद्वारा २०३२ सालमा राजदल मे श अगाडि वृक्षारोपण गरिएको थियो। हाल आएर उक्त वृक्ष मरे पछि हाम्रा अग्रज गनर अफिसरको सम्मनस्वरूप त्यस रुखको जरा उत्खनन गरी "दमन स्मृति" स्थापना गरियो र पुरानो कपुरको रुख भएको स्थानमा प्र.से.श्री पुरुषोत्तम खड्काद्वारा नयाँ समीको रुख वृक्षारोपण गरियो।

## १७० औं वार्षिकोत्सव सम्पन्न

हरेक वर्षकै यस वर्ष पनि यस गणले आफ्नो १७० औं वार्षिकोत्सव पुस १२ गते हर्षोल्लासका साथ विभिन्न कार्यक्रमहरू गरी मनाएको छ। सोही क्रममा गणपतिद्वारा क्वार्टरगाईमा दीप, कलश, गणेशसहित निशान भगवतीलाई खुशी बनाउन परम्पराअनुसार पूजा गरियो। साथै सोही अवसरमा अन्तरब्याट्री प्रतियोगिताको प्रथम ब्याट्री (माउण्टेन ब्याट्री) लाई यस गणका कर्णल कमाण्डाण्ट सर.श्री ताजमान सिंह बस्न्यातद्वारा च्याम्पियन ब्याट्रीको उपाधि र भण्डा प्रदान गरियो। श्री राजदल गणको १७० औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा २०७० साल पुस १२ गते गणको परम्परा अनुसार गणपति प्रमुख सेनानी श्री पुरुषोत्तम खड्काद्वारा यज्ञ मण्डपमा



वार्षिकोत्सवको अवसरमा प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.व.रा. लाई स्वागत गर्नुहुँदै गणपति।

अष्ट चिरञ्जीविको पूजा, रुद्रभिषेकको पूजा र होमको संकल्प गरी निशान भगवती शास्त्रास्त्र पूजनको साथै भण्डाको पूजाआजा गरी बाजागाजा, स्वस्ति वाचन, बढाईका साथ गणपति प्र.सु.द्वारा मनो ग्राममा नयाँ भण्डोत्तोलन गरिएको थियो। वार्षिकोत्सवमा गणले स्थापना गरेको शक्ति देवी मन्दिरसाथै गणको वरिपरी रहेका (बटुक भैरव तथा महालक्ष्मी) मन्दिरमा पूजासमेत गरिएको थियो।



वार्षिकोत्सवको अवसरमा निशानको पूजा अर्चना गर्नुहुँदै गणपति प्रमुख सेनानी श्री पुरुषोत्तम खड्का।

# प्रधान सेनापति कप खुल्ला गल्फ प्रतियोगिता

## २०७० सम्पन्न

नेपाली सेनाद्वारा वार्षिकरूपमा आयोजना हुँदै आएको “प्रधानसेनापति कप खुल्ला गल्फ प्रतियोगिता २०७०” चैत २५ गते गोकर्ण फरेष्ट रिसोर्ट गल्फ कोर्समा सम्पन्न भएको छ ।

प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा.सहभागी हुनुभएको उक्त प्रतियोगितामा सूर्याङ्ग चौधरी समग्रमा प्रथम, रोविन राणा द्वितीय, र विनायक वस्नेत तृतीय हुनुभएको थियो भने वेष्ट ग्रस प्रभात सिंह, गेष्ट वीनर जोसेफ नाथन, सिनियर वीनर अ.प्रा. रथी श्री कृष्णनारायण सिंह थापा, सिनियर रनर अप अ.प्रा. उपरथी श्री प्रदीप प्रताप वम मल्ल, लेडीज वीनर डा. रिता थापा, लेडीज रनर अप श्रीमती प्रेरणा मल्ल, मोष्ट विडिज् श्री गौतम सायमी, लड्गेष्ट ड्वाइभ प्र.से. श्री



प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा.संग प्रधान सेनापति कप खुल्ला गल्फ प्रतियोगिता २०७० का विजयीहरू

वसन्तराज गुरुङ्ग र क्लोजेष्ट टु द पिन श्री भाइराजा पाण्डे हुनुभएको थियो । प्रतियोगिताका विजयीहरूलाई प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा. र बलाधिकृत रथी श्री पवन बहादुर पाण्डेले कप तथा ट्रिफ वितरण गर्नुभएको थियो ।



नव वर्ष २०७१ को सुखद अवसरमा त्रिभुवन आर्मी अफिसर्स क्लबमा आयोजित रात्रीभोजमा प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा तथा अधिकृतहरू



प्रबन्धरथी उपरथी श्री राजेन्द्र क्षत्री चैत १६ गतेबाट अवकाश हुनुभएका सैनिक हवाइ महानिदेशनालयका महानिदेशक उपरथी श्री रविन्द्र शाहलाई विदाइ गर्नुहुँदै



# प्रधान सेनापतिबाट उपरथी दर्जाको दर्ज्यानी चिन्ह प्रदान

चैत २० गतेको नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्को निर्णय अनुसार प्राविधिक उपरथी दर्जामा पदोन्नति हुनुभएका प्राविधिक सहायक रथी डा.श्री बच्चुराम के.सी.लाई चैत २१ गते जङ्गी अड्डामा प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा.ले उपरथी दर्जाको दर्ज्यानी चिन्ह प्रदान गर्नुभएको छ । प्राविधिक उपरथी डा. श्री बच्चुराम के.सी. सैनिक स्वास्थ्य महानिदेशनालयको महा-निर्देशकमा पदस्थापनभइ हाल सेवा निवृत्त हुनुभएको छ ।

# शान्ति सैनिकलाई स्वागत तथा बिदाइ

अनमिश मिशन दक्षिण सुडानमा तैनाथ श्री इन्द्रबक्स गण (शा.से.) तेस्रो डफ्का आफ्नो कार्यकाल सफलतापूर्वक सम्पन्न गरी स्वदेश फिर्ता भएको छ ।

स्वदेश फिर्ता भएको सो गणको पहिलो टोलीलाई चैत १९ गते प्रबन्ध रथी उपरथी श्री राजेन्द्र क्षत्रीले जङ्गी अड्डामा आयोजित एक कार्यक्रमकाबीच स्वागत गर्नुका साथै नगद पुरस्कार प्रदान गर्नुभएको छ । त्यसैगरी अनमिश मिशन दक्षिण सुडानमा



शान्ति स्थापनार्थ खटिएको श्री रणसिंह दल गण (शा.से.) चौथो डफ्काको दोस्रो टोलीलाई चैत २१ गते गौचर व्यारेक स्थित श्री काली प्रसाद गण(इ) मा आयोजित एक कार्यक्रमकाबीच संभाररथी उपरथी श्री पूर्णचन्द्र थापाले विदाइ गर्नुभएको छ ।

दक्षिण सुडानमा तैनाथ श्री इन्द्रबक्स गण (शा.से.) तेस्रो डफ्काको दोस्रो टोली आफ्नो कार्यकाल पूरा गरी चैत २६ गते स्वदेश फिर्ता

भएको छ ।

स्वदेश फिर्ता भएको उक्त टोलीलाई चैत २६ गते कार्यरथी उपरथी श्री राजेन्द्र विक्रम शाहले आर्मी अफिसर्स क्लबमा आयोजित एक समारोहकाबीच स्वागत तथा नगद पुरस्कार प्रदान गर्नुभयो ।

शान्ति स्थापनार्थ लेवनानमा तैनाथ श्री भगवतीदल गण (शा.से.) ५४ औं डफ्काको चौथो टोली र सिरियामा तैनाथ श्री इन्केण्ट्री युनिट(शा.से.) पहिलो डफ्काको अन्तिम टो



लीलाई चैत १७ गते निरीक्षणधिकृत उपरथी श्री सुरेन्द्र बहादुर कार्कीले आर्मी अफिसर्स क्लबमा आयोजित एक समारोहकाबीच स्वागत तथा नगद पुरस्कार प्रदान गर्नुभयो ।

शान्ति स्थापनार्थ दक्षिण सुडानमा खटिएको श्री अर्जुनबाण गण(शा.से.) पहिलो डफ्का र रणसिंह दल गण(शा.से.) चौथो डफ्कालाई चैत २६ गते निरीक्षणधिकृत उपरथी श्री सुरेन्द्र बहादुर कार्कीले गौचर व्यारेकमा आयोजित एक कार्यक्रमकाबीच विदाइ गर्नुभयो ।

शान्ति स्थापनार्थ दक्षिण सुडानमा खटिएको श्री अर्जुनबाण गण(शा.से.) पहिलो डफ्का र रणसिंह दल गण(शा.से.) चौथो डफ्कालाई चैत २६ गते निरीक्षणधिकृत उपरथी श्री सुरेन्द्र बहादुर कार्कीले गौचर व्यारेकमा आयोजित एक कार्यक्रमकाबीच विदाइ गर्नुभयो ।



संयुक्त राष्ट्र संघीय मिशन(UNMISS)दक्षिण सुडानमा कार्यरत नेपाली शान्ति सैनिकहरूको निरीक्षणका क्रममा UNMISS मिशनका फोर्स कमाण्डर Maj Gen Delali Johnson sakya सँग भेटवार्ताका क्रममा सैनिक जनसम्पर्क निदेशक सहायक रथी श्री जगदीश चन्द्र पोखरेल

## प्रकृति संरक्षण गतिविधि

**श्वलाफाटा वन्यजन्तु आरक्षण सुरक्षार्थ तैनाथ श्री मरुददल गण अन्तर्गत** गण हेक्वा, पिपरिया, हासीथला, मालुमेला, पोपटबाट चैत्र १ गतेदेखि ११ गतेसम्म खटिएको पट्टोल टोलीले गोवरिया, सिमलफाँट, दौतरीघाट, माथिल्लो रडाह र भाला इलाकामा अवैध रूपमा प्रवेश गरी घाँस दाउरा गरिरहेका ३४ जनालाई नाम्लो १८, हँसिया ६ तथा पासो १ सहित पक्राउ गरी आरक्ष कार्यालयमा बुझाएको छ ।

**शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री मेरव प्रसाद गण** हे.क्वा. तथा सुन्दरीजल सुरक्षा गुल्मबाट चैत ५ गते गएको पट्टोल टोलीले पानी मुहान तथा ओखेनी इलाकामा अवैध रूपमा प्रवेश गरी दाउरा काटीरहेका ५ जनालाई नाम्लो ६, हँसिया १, बोरा २ डोको २ र बन्चरो २ सहित पक्राउ गरी निकुञ्ज कार्यालयमा बुझाएको छ । त्यसैगरी चैत ६ गते सोही गणको जगात सुरक्षा पोष्टले ढकालचौर चेकप्याइन्टमा चेक जाँचको क्रममा नुवाकोटबाट काठमाण्डौ आउँदै गरेको वा.२ ख ६२३५ बसमा नुवाकोट जिल्ला लज्याङ्ग-४ का हर्क बहादुर तामाङलाई पुरानो फलामको सिक्री १ र ६ इन्च लामो जरायोको सिङसहित पक्राउ गरी निकुञ्ज कार्यालयमा बुझाएको छ । त्यसैगरी सोही दिन वा १ ख ४३४५ नम्बरको बसमा नुवाकोट जिल्ला खरानीटार-७ बस्ने गोविन्द परियारलाई कस्तुरीको विना १, जंगली चराको खुट्टा २, लामो सुगन्धबाल १, जाईफल १, कुटकी ३, पहिचान नखुलेको जनावरको दाँत १, साल धूप १, जाइफ १, पित्तलको बज्र ५० ग्राम, रुखको थुलो २५ ग्राम, रङ्गिन धागो १० ग्राम, बाटेको धूप १, दर्शन ढुङ्गा ५० ग्राम मलेसियन सिकका १ सेन्टसहित पक्राउ गरेको छ ।

**लाडटाटा राष्ट्रिय निकुञ्ज सुरक्षार्थ तैनाथ श्री अहिदमन गण**ले चैत १ गते गण हे.क्वा.चेक प्याइन्टमा चेक जाँचको क्रममा काठमाण्डौबाट धुन्चेतर्फ आउँदै गरेको कार र मोटरसाइकलको चेकजाँचको क्रममा ६ जनालाई २ के.जी ५० ग्राम गाँजासहित पक्राउ गरेको छ ।

**कोशीटप्प वन्यजन्तु आरक्षण सुरक्षार्थ तैनाथ श्री इन्द्रदल गुल्म**ले अर्ना विशेषज्ञ, आरक्ष कार्यालयका प्रतिनिधि तथा स्थानीयबासीको उपस्थितिमा चैत ११ गतेदेखि १३ गतेसम्म अर्ना गणना कार्य सम्पन्न गरेको छ । दुई वर्षको अन्तरालमा गणना हुँदा २५९ बाट ६८ थपभइ हाल ३२७ बटा अर्ना गणना गरेको छ । त्यस्तै पथरी पोपटबाट चैत १२ गते गएको पट्टोल टोलीले आरक्षको कोर इलाकामा काठ काटिरहेका भारदह गा.वि.स-१ बस्ने बाबुलाल मुखियालाई विभिन्न साइजका काठका गोलिया र आठ २, बन्चरो २, साबेल सहित पक्राउ गरी आरक्ष कार्यालयमा बुझाएको छ ।

## रशिया-प्रशान्त क्षेत्रका शान्ति स्थापना.....

साथै यस कार्यशालाले एसिया प्रशान्त क्षेत्रका भावी योजना तय गर्न, शान्ति स्थापना सम्बन्धी तालिम केन्द्रहरूबीच सम्बन्धको आपसी सहकार्य तथा सम्बन्ध अर्क समुहुर बनाउन सहयोग पुरने विश्वास व्यक्त गर्दै Global Peace Operation Initiative (GPOI) का कार्यक्रम प्रबन्धक Mr Scot Weidie लगायत सहभागी सबैलाई धन्यवाद दिनु भएको थियो ।

उक्त कार्यशालामा नेपाल लगायत अष्ट्रेलिया, बंगलादेश, कम्बोडिया, चीन, भारत, इन्डोनेसिया, जापान, मलेशिया, मंगोलिया, न्युजिल्याण्ड, पाकिस्तान, फिलिपिन्स, श्रीलंका, थाईल्याण्ड, भियतनाम, जर्मनी र क्यानाडाका Peacekeeping Training Centre का कमाण्डरहरूको सहभागीता रहेको थियो । गत वर्ष यस प्रकारको कार्यशाला मंगोलियामा सञ्चालन भएको थियो भने यसअघि नेपालमा सन् २०१० मा सञ्चालन भएको थियो ।

"Leveraging the strength of Association of Asia-Pacific Peace Keeping Operation Training Centre (AAPTC): development regional submission to address UN training needs" नारा सहित सञ्चालित उक्त कार्यशालामा संयुक्त राष्ट्र संघ अन्तर्गत रही तैनाथ हुनजाने फौजलाई समयसापेक्ष एवं प्रभावकारी तालिम प्रदान गर्ने सम्बन्धमा आपसी विचार-विमर्श एवं छलफल भएको थियो । सहभागी राष्ट्रहरूबीच तालिम सम्बन्धी आपसी समझदारी विकास गर्दै लाने र संयुक्त राष्ट्रसंघलाई तालिम परिमार्जन एवं पूनरावलोकन गर्न नीतिगत सुझावसमेत दिने लक्ष्य राखी सञ्चालित उक्त कार्यशालाको पहिलो तीन दिन काठमाण्डौस्थित होटल याक एण्ड यतिमा तथा अन्तिम दिन पाँचखालस्थित श्री वीरेन्द्र शान्ति कार्य तालिम केन्द्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो ।

उक्त कार्यक्रमको समापनका क्रममा व्यवस्था तथा युद्धकार्य महानिदेशक उपरथी श्री कार्कीले US Pacific Command ले विभिन्न तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठीहरू सञ्चालन गरी शान्ति स्थापना कार्यमा पुऱ्याएको उल्लेखनीय कार्यको प्रशंसा गर्नुभएको थियो । अन्तर्राष्ट्रिय द्वन्द्व व्यवस्थापन र द्वन्द्वको पीडालाई कम गर्न शान्ति सेनाको तैनाथी एक महत्त्वपूर्ण औजारको रूपमा आज विश्व सामु रहेको कुरा बताउनुहुँदै उहाँले यस कार्यशालाबाट एसिया प्रशान्त क्षेत्रका भावी योजना तय गर्न, शान्ति स्थापना सम्बन्धी तालिम केन्द्रहरूबीच सम्बन्धको आपसी सहकार्य तथा सम्बन्ध अर्क समुहुर बनाउन सहयोग पुगेको विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । Global Peace Operation Initiative(GPOI) का कार्यक्रम प्रबन्धक Mr Scot Weidie लगायत सहभागी सबैलाई धन्यवाद दिँदै उहाँले कार्यक्रमको अन्त्यमा नेपाली सेनाका प्रधान सेनापतिको तर्फबाट US Pacific Command लाई यस किसिमको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सहयोग गरेकोमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्नुभयो । सोही अवसरमा Mr Scot Weidie ले संयुक्त कार्यशाला सञ्चालनमा नेपाली सेनाले पुऱ्याएको सहयोगका लागि धन्यवाद दिनु भएको थियो भने कार्यक्रमको शुरुवातमा वीरेन्द्र शान्ति कार्य तालिम केन्द्रका केन्द्रपतिले स्वागत मन्त्र व्यक्त गर्नुभएको थियो । उक्त कार्यशालामा नेपाललगायत अष्ट्रेलिया, बंगलादेश, कम्बोडिया, चीन, भारत, इन्डोनेसिया, जापान, मलेशिया, मंगोलिया, न्युजिल्याण्ड, पाकिस्तान, फिलिपिन्स, श्रीलंका, थाईल्याण्ड, भियतनाम, जर्मनी र क्यानाडाका Peacekeeping Training Centre का कमाण्डरहरूको सहभागीता रहेको थियो ।



## अधिकृत क्याडेटरहरूलाई..

नेपाली सैनिक प्रतिष्ठानमा प्रथम पटक विदेशी अधिकृत क्याडेटरहरू समावेश गरी सञ्चालित सि.सं. ५२ अधिकृत क्याडेट आधार तालिममा नाइजेरिया, मालिबिस र केन्याबाट १/१ जनासहित ३ जना विदेशी अधिकृत क्याडेट सहभागी भएका थिए ।

स्मरण रहोस्, नेपाली सेनाका अन्य तालिम शिक्षालयहरू (माउण्टेन बारफेयर, जंगल बारफेयर, प्यारा वेशिक तथा स्टाफ कलेज) बाट हालसम्म करिब ३०० जनामन्दा वही मित्रराष्ट्रका सैनिक अधिकृत, पदिक तथा अन्यदज्जहरूले तालिम प्राप्त गरिसकेका छन् ।

२४ महिना अवधिको सि.सं. ५२ अधिकृत क्याडेट आधार तालिममा २० जना महिला, २२० जना पुरुष अधिकृत क्याडेट र ३ जना विदेशी अधिकृत क्याडेटसहित जम्मा २४३ जना रहेका थिए भने सि.सं. ४२ पदिक/हुद्दा अधिकृत क्याडेट आधार तालिममा ३३ जना पदिक/हुद्दा अधिकृत क्याडेटरहरू सहभागी रहेका थिए ।

उक्त अवसरमा सम्बोधन गर्दै प्रधानमन्त्री श्री कोइरालाले गौरवमय इतिहास बोकेको नेपाली सेनामा भर्नाभइ अथक प्रयास, समर्पण, लगनशीलता र मिहेनतले २४ महिनाको निर्धारित अधिकृत क्याडेट तालिम सम्पन्न गरी योग्य अधिकृत बन्न सफल भएकोमा नवआयुक्त अधिकृतहरूलाई हार्दिक बधाई दिनुकासाथै नेपालको स्वतन्त्रता, राष्ट्रियता, भौगोलिक अखण्डता, सार्वभौमसत्ताको रक्षा गर्ने गहन जिम्मेवारी बोकेको नेपाली सेनामा कार्यरत र सफलताको कामना गर्नुभएको थियो । सम्बोधनकै क्रममा नेपाली सेनाले संविधान र कानूनले निर्धारण गरेको परिधिभित्र रही नागरिक सरकारको मातहतमा रहेर आफूलाई प्राप्त सबै जिम्मेवारीहरू पुराउनु भन्नुको साथै इतिहास बनाइसकेको विचार व्यक्त गर्दै उहाँले नागरिकको मौलिक हक र अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानूनको रक्षा गर्दै नेपाली सेनाले प्राप्त जिम्मेवारीहरू कुशलतापूर्वक सम्पादन गर्दैआएको उल्लेख गर्नुभयो । यसैगरी उहाँले नितान्त सैनिक पेशासँग मात्र आफूलाई अवद्ध नराखी नेपाली सेना विपद् व्यवस्थापन, राष्ट्र विकास र निर्माण, स्वास्थ्य उपचार तथा शिक्षा जस्ता सामाजिक सेवामा पनि समर्पित हुँदैआएको उल्लेख गर्नुभयो ।

संयुक्त राष्ट्रसंघको आग्रहमा इन्डोनेसियाबाट आएको युद्धग्रस्त मुलुकहरूमा शान्ति स्थापनायर्थ सेनाले पुऱ्याएको योगदान र बलदानबाट देशको छवि अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा समेत उज्वल बनाउन सघाउ पुगेको भनी प्रशंसा गर्नुभएको थियो । प्रधानमन्त्री श्री कोइरालाले नेपाली सेनाको व्यवसायिक उत्कृष्टता मित्रराष्ट्रहरूका सेनाका माफुसामेत चर्चाको विषय बन्न पुगेको बताउनु हुँदै नेपाली सेनाका शिक्षण संस्था र तालिम केन्द्रमा अध्यापन गरी अभ्यास गरिने अत्यकालीन र दीर्घकालीन प्रशिक्षण, तालिम र अध्ययन शत्रुहरूमा हुने विदेशी सहभागीताले समेत नेपाली सेनाको सामर्थ्य विश्व सामू उजागर गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको कुरा बताउनुभएको थियो । यसैगरी, नेपाली सेनाको व्यवसायिक क्षमता अभिवृद्धिका लागि अधुनीकीकरण गर्न आवश्यक रहेको बताउनुहुँदै उहाँले नेपाली सेना हरेक क्षेत्र, वर्ग, जाति र धर्मलाई समाहित गर्दै विवादरहीत ढंगले अघि बढिरहेको साथै राष्ट्रिय आवश्यकता अनुरूप समयसापेक्ष परिमार्जन गरिएका नीति नियमहरूको मातहत रही नेपाली सेनाले गरेको कामले राष्ट्रिय सुरक्षाको मामलामा जनताको आशा र भरोसाको पर्यायको रूपमा प्राप्त गर्न विकसित भइरहेको बताउनु भएको थियो ।

सम्बोधनको अन्तमा प्रधानमन्त्री श्री कोइरालाले नेपाली मात्रको साफा समर्पित र शक्तिका रूपमा रहे को नेपाली सेनाको अधिकृतको रूपमा "शीरमा ज्ञान र समझदारी, कथिमा सेवा र जिम्मेवारी तथा हृदयमा अदम्य साहस र नेतृत्व" मनन गरी राष्ट्रिय सेवा र नागरिक सेवामा नवआयुक्त अधिकृतहरूले आफ्नो जीवन समर्पित गर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुहुँदै नेपाली सैनिक प्रतिष्ठानको आदर्श वाक्य "ज्ञान सेवा नेतृत्व" अनुरूप प्रशिक्षण दिई कुशल र अनुशासित अधिकृतहरू उत्पादन गर्न योगदान दिने शिक्षाधिकृत, पदिक, विद्यादाता तथा शैक्षिक अध्यापनतर्फ योगदान दिनुहुने दिन र प्राध्यापकहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभएको थियो । सो अवसरमा माननीय उपप्रधान तथा गृहमन्त्री श्री वामदेव गौतम, निमित्त रक्षा सचिव, भूतपूर्व प्रधान सेनापतिहरू, नेपाली सेनाका रक्षीवृन्द, मित्रराष्ट्र नाइजेरियाका Air Vice Marshal ABC Nweze, Deputy Commandant, Nigerian Defence Academy (NDA), नेपाल प्रहरी तथा सशस्त्र प्रहरीका उच्च पदस्थ अधिकृतहरू र अन्य सुरक्षा निकायका प्रतिनिधिहरू, नेपालस्थित विदेशी कूटनीतिक नियोगका सैनिक सहकारीहरू, नेपाली सैनिक प्रतिष्ठानका पूर्व शिक्षाधिकृत तथा नेपाली सेनाका अधिकृत, पदिक एवं अन्य दज्जहरूका साथै नवआयुक्त अधिकृतहरूका परिवारजन र सञ्चारकर्मीहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

उक्त कार्यक्रमको समापन पश्चात मित्रराष्ट्र नाइजेरियाका Air Vice Marshal ABC Nweze, Deputy Commandant, Nigerian Defence Academy(NDA) ले प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.व.रा.संग शिष्टाचार भेटवार्ता गर्नुभएको थियो । उक्त भेटवार्ताका क्रममा दुई सेनाबीचको आपसी हित र पारस्परिक सहयोगका विषयमा छलफल भएको थियो ।

## प्रधानमन्त्रीद्वारा.....

उक्त निरीक्षणको क्रममा प्रधान सेनापति श्री ज.व.रा.ले नं.१ बट तथा पर्यावरण गण र नं.१ राष्ट्र विकास गणको बन्दोबस्ती, तालिम लगायत अन्य विविध पक्षबारे जानकारी प्राप्त गर्नुकासाथै भवानीदल गणले सञ्चालन गरेको सामूहिक तालिमको वस्तुस्थिति बारेमा जानकारी हासिल गर्नुभइ तालिममा सहभागी फौजद्वारा प्रस्तुत सैनिक युद्धकलाहरूको प्रदर्शनी अवलोकन गर्नु भएको थियो ।

निरीक्षण भ्रमणका क्रममा प्रधान सेनापति श्री ज.व.रा.ले सकलदज्जालाई सम्बोधन गर्नुहुँदै आफूलाई सुमिएको जिम्मेवारी उत्कृष्ट ढङ्गले पुरा गर्दै राष्ट्र तथा जनताको सेवामा दत्तचित्तभइ लाग्न निर्देशन दिनका साथै सैनिक पेशागत दक्षता, अनुशासन र कर्तव्यपरायणता कायम राख्न जोड दिनुभएको थियो ।

उक्त निरीक्षणको क्रममा प्रधान सेनापति श्री ज.व.रा.ले नं.१ बट तथा पर्यावरण गण र नं.१ राष्ट्र विकास गणको बन्दोबस्ती, तालिम लगायत अन्य विविध पक्षबारे जानकारी प्राप्त गर्नुका साथै भवानीदल गणले सञ्चालन गरेको सामूहिक तालिमको वस्तुस्थिति बारेमा जानकारी हासिल गर्नुभइ तालिममा सहभागी फौजद्वारा प्रस्तुत सैनिक युद्धकलाहरूको प्रदर्शनी अवलोकन गर्नु भएको थियो ।

निरीक्षण भ्रमणका क्रममा प्रधान सेनापति श्री ज.व.रा.ले सकलदज्जालाई सम्बोधन गर्नुहुँदै आफूलाई सुमिएको जिम्मेवारी उत्कृष्ट ढङ्गले पुरा गर्दै राष्ट्र तथा जनताको सेवामा दत्तचित्तभइ लाग्न निर्देशन दिनुका साथै सैनिक पेशागत दक्षता, अनुशासन र कर्तव्यपरायणता कायम राख्न जोड दिनुभएको थियो ।

## सामाजिक कार्यमा भगवती प्रसाद गुल्म

तेहथुम जिल्लामा तैनाथ श्री भगवती प्रसाद गुल्मले चैत १९ गते स्थानीय विद्यालयका जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्तिस्वरूप नगद सहयोग गरेको छ ।

गुल्मपति सेनानी श्री महेश शाहले सिंहवाहिनी उच्च माध्यमिक विद्यालयका कक्षा १० मा अध्ययनरत ३ जना विद्यार्थीहरूलाई सो सहयोग प्रदान गर्नुभएको हो ।

त्यसैगरी चैत १८ गते गुल्मबाट खटिएको एक टोलीले सदरमुकाम म्याङ्लुङ्ग देखि उराठेसम्मको सडक मर्मत तथा सरसफाइ गरेको थियो । साथै सोही दिन गुल्मबाट खटिएको अर्को टोलीले पिप्ले गा.वि.स.मा लागेको आगो नियन्त्रणमा लिएको थियो । सो आगालागि नियन्त्रण गर्न सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी र स्थानीय बासिन्दाको समेत संलग्नता रहेको थियो ।



### शुभ-कामना

उ. से. हेम प्रसाद शिवाकोटी श्री बर्द बहादुर गण चरिकोट,

हाम्रो तनमा तागत पलाओस्, जागोस जोस जाँगर विकासको पथमा लम्कन सकौं, हटोस् सारा तरागा प्रगति पथमा चम्कियोस् कदम, पुरा होस है चाहना देशवासीमा शान्तिको मुना छाओस्, यही शुभकामना ।

वनमा ढुकुर रमाउन पाऊन्, घरमा परेवा जोडी एक्लो महसुस कोही नगरुन, आफन्त जन छोडी छाउपडी कुरीत हटेर जाओस्, सबै जुरोस् लगन नव वर्ष सबैको मंगल बनोस्, यही शुभकामना ।

स्वदेशी माटोमा सिन्चिई पसिना देशको ऋण तिनपास राष्ट्रको हतियार पुर्खाको चिनो, पटुकीमा भिर्नापाम देशमा सबलाई रोजगारी खुलोस्, नहोस् कुनै बहाना नववर्ष युगकै मंगल बनोस्, यही शुभकामना ।

अन्यायले कुलेलम ठोकीजाओस्, न्यायको पर्दा खुलोस् सद्बुद्धि देऊ सबैमा हे आमा, मनोकांक्षा पूरा होस् धनी गरिब ठूलो सानो भनिने, त्यागी है कुभावना नयाँ वर्ष सबैमा मंगल बनोस्, यही शुभकामना ।

घर हाम्रो राष्ट्र वीरत प्रकृति, जनता दाजुभाइ देशको रक्षार्थ जिम्मेवारी पायौं, ऋण्डा हातमा लिई सबैको मुहार हर्षले भरियोस्, चुली चुम्ने गमन । नयाँ वर्ष नवीन उमंग छाओस्, यही शुभकामना

### श्रेष्ठ ज्ञान

प्रा.ह. कृष्ण दवाडी कम्प्युटर महाशाखा

सेकेण्ड, घण्टा हुन्छ, २४ घण्टाको दिन दिन ७ ले हप्ता हुँदा आयो विदाको दिन

शनिवार आयो साथी खुसी मनमा छायो पढ्ने लेख्ने, घुम्ने मौका यही हो सबले पायो

खेलमा ऋयामै कोही त साइबर, डिस्को पार्कमा पनि पला, पैसा पावर सबै गयो पराड खानी

हप्ता पैसा पावर भन्दै वर्ष बूढो भइयो १६ वर्ष पुग्या के थ्यो रिटायर बूढो भइयो

ज्यानामा हेर्दा बल छैन टेने कस्ले होला दाही फुल्यो नाति पनाति, भएछ फर्कने बेला

जस्तो सुख हर्ष लिई जन्मी यहाँ आउँदा त्यस्तै साथी दुःख बिस्मात् फर्की त्यहाँ जाँदा

दिन र रात जन्म मृत्यु सुख दुःख के हो कलाकारको नाटक न हो जाने सुख मिल्यो ।



### मेरो कथा

सि. शिव बहादुर कार्की श्री गोरख बक्स गण, प्युठान

अपाङ्ग छिन् श्रीमती डेढ वर्षकी छोरी पल्टनको जागिरे म सम्हालौं कसोगरी भार्ये मेरो यस्तो होकी दैवको हो दोष आफ्नै समस्या हल गर्दै जाने भयो जोस ।

राति सुत्छु १२ बजे चारै बजे उठछु खाना खाजा पकाउँछु भाडा आफै धुन्छु श्रीमतीले गर्ने काम आफै गरेको छु बाहिर जति हाँसे पनि भित्र जली बाँचेको छु ।

घरमा बूढ बुवाआमा मेरै बाटो हेर्ने दशधारा दूधको ऋण के गरेर तिनै देशको सेवा गर्ने कसम भाको छैन पुरा अनि इच्छा चाहना सबै भाछन अधुरा ।

पल्टनमा समस्याको पोके वनेको छु रोडरोड सबैसंग बिन्ती गरेको छु जन्मदगीनै यसैगरी बित्ने भयो मेरो बादल लाग्यो जन्मदगीमा जताततै भो अंधेरो ।



### नयाँ वर्ष

भूपू. जमदार मोहनसिंह महारा (बाचुला)

वसन्तको बहार बोकी आऊ नयाँ वर्ष सबको जीवनमा खुसियाली छाउ नयाँ वर्ष । शान्ति र समृद्धि बनि नेपालीको घर घरमा आऊ हत्या, हिंसा रोग भोक यो देशबाट नै भगाउ ।

दुःखीका घाउहरूले मलम पछी पाइराखुन् औंशीको त्यो अन्धकारमा पूर्णमाले छाडराखुन् । पवित्र यो शान्तिको जलले मनको मैला पखालियोस् टुक्रिएका मनमूट एक ठाउँमा सँगालियोस् ॥

थरि-थरि फूलहरू एक मालामा गाँसन पाँऊ सधैँभरि नेपाली भई मन खोलेर हाँसन पाँऊ । पुतली भई फूलहरूमा स्वतन्त्र भई नाचन पाँऊ जहाँ गए पनि म नेपाली शीर उठाई बाँचन पाँऊ ॥

मान्छेले मान्छे नमारोस कहिले मेरो देश नेपालमा विधवा चेली, टुहुरा नानी कहिल्यै नबनोस् यो देश नेपालमा । चार जात छत्तीस वर्णन हैन नेपाल र नेपाली भेदभाव नहोस गाउँ र शहर, तराइ-पहाड र हिमाली ॥

नवगोस है अबदेखि रगतको खोलाहरू नपड्कियोस कहिल्यै पनि वम, बन्दुक र गोलाहरू । त्यसैले त अन्धकारमा ज्योति बनि आऊ नयाँ वर्ष सुख, शान्ति र समृद्धि यो देशमा छाउ नयाँ वर्ष ॥

### गजल

श्री सिद्धिवक्स गण सुवेदार पूर्ण बहादुर श्रेष्ठ

खुकुरी र खुंडा बोक्ने शानै राम्रो छ शान्ती प्रेमी नेपालीको मानै राम्रो छ

पहाड जत्रो छाती बनाई गछ्छे पौरख गोर्खातीको छोरा न हो ध्यानै राम्रो छ

वैरीलाई तिनछक पाउँदै एकलै लड्दै छ साग र सिस्नु उसको खानै राम्रो छ

पसिनाले सिन्चिउ गर्दै हराभरा पाछे धर्ती लोभे लाग्ने त्यो सिपाहीको ज्याने राम्रो छ

सगरमाथा शीर बोकी बूढ जस्तै जानी बनी संसारभरि शान्ती छर्ने चाहने राम्रो छ ।

### पाँच हाडकु

प्युठ शिव चाम्लिङ्ग रिपुमर्दन गण

“नहार्ने योद्धा गोर्खातीको सन्तान सिपाही हुँ म ”

“नेपाली सेना राष्ट्रको मेरुदण्ड मृत्यु पर्यन्त”

“आर्मीको संस्था सबै जातको फूलवारी बास्ना राष्ट्रको”

“सिपाही मन रुमलिएका सपनाहरू बोल्दैन आंशु”

“सम्पति छैन प्राणभन्दा प्यारो छ माटोको माया”

### गजल

करन सिंह बोहरा कैलपाल ट डसिली बैतडी

बन्दुक र तोपको नाल हुँ म शत्रुलाई मान आँको काल हुँ म देशद्रोहीलाई सखाप पार्न आँको एउटा विशाल सुनामी छाल हुँ म दरिद्रको खुन चुस्ने भलादमीको तरवारको प्रहार रोक्ने ढाल हुँ म हत्यागालाई लोभ्याएर हिलोमा गाड्न लोभ लाग्दो कमल उमानै ताल हुँ म

### कविता

हुमन बहादुर पराजुली श्री विशेष सुरक्षा बल, नारायणहिटी

उज्यालो छ संसार मनको आँखा खोल रमाइलो छ संसार मधुर बोली बोल

दुश्मनलाई अन्त्य गर्ने बि.सु.बलको सिपाही हो तिमी भीभीआईपीको रक्षा गर्ने अंगरक्षक दियोलो हो तिमी

हिंडेको छोै परिस्थिति अनुसार हतियार बोकी १६ वर्षसम्म जिवन्दगी दुःख मात्र होकी

बितेका छन् दिनहरू परेडको आंशु वेदना छ छाती भित्र म कसरी हाँसु

पश्चिममा बेलौती भन्छन् पूर्वतिर अम्बा २०२७ सालदेखि बि.सु.बल भीभीआईपी खम्बा

### नयाँ वर्षको शुभकामना

मूप.उ.से.नारायण प्रसाद अर्याल मध्य पतना हे.व्वा.

नव वर्ष एकहत्तरको छ शुभकामना । सुख शान्ति समृद्धिको छ शुभकामना ॥

आमा बुवा दाजुभाइ अनि दिदी बहिनी । स्वदेश वा विदेशमा जहाँ भए पनि ॥

सधैँ भरी हाँसीखुसी बित्तिरहोस् दिन । भगवान् नले रक्षा गरुन् पीर गर्ने किन ॥

नयाँ नयाँ प्रगतिको बाटो खुल्दै जाओस् । सबै नेपालीको मनमा राम्रो बुद्धि आओस् ॥

विकासले गति लिओस् शान्ति छाडेरहोस् । उमङ्ग र उत्साहले भरिपूर्ण हओस् ॥

नेपालीको लागि राम्रो संविधान बनोस् । यो नेपाल प्रगतिको शीखरमा पुगोस् ॥

यसै गरी बित्तिरहोस् हाँसीखुसी दिन । सबै जना सकुशल पाउँ है रहन ॥

यही छ हाम्रो प्रार्थना यही छ आराधना । हाम्रो ईच्छा पुरा गरी देऊ नारायण ॥

माथि देखि तलसम्म सकल दर्जामा । सुख शान्ति समृद्धिको छ शुभकामना ॥

उत्तरोत्तर प्रगतिको छ शुभकामना ॥

### युनिट/सव-युनिटहरूलाई विशेष आहवान

युनिटहरूले गरेको कल्याणकारी कार्य, सामाजिक/जनहीत कार्य, उद्धार, राहत तथा सहयोग वितरण, प्राकृतिक प्रकोप उद्धार, वार्षिकोत्सव, उद्घाटन, शिलान्यास, सेमिनार, सम्मेलन, आर्मीस्तरका तावम, खेलकूद प्रतियोगिता, स्वास्थ्य शिविरलगायत अन्य विविध गतिविधि र त्यससंग सम्बन्धित तस्वीरहरू यस सिपाही पाक्षिक र रेडियो नेपालबाट प्रशारण हुने सैनिक कार्यक्रमको लागि आकर्षक सामग्री बन्न सक्छन् ।

यति मात्र हैन, तपाईंका युनिटहरूले गरेका रचनात्मक कार्यहरू अन्य युनिटहरूको लागि मार्गदर्शन र प्रेरणाको स्रोत पनि बन्न सक्छन् ।

त्यसैले, यदि तपाईंका युनिटसंग त्यस्ता प्रकाशन/प्रशारणयोग्य समाचार सामग्री छन् भने यथासिद्ध श्री सैनिक जनसम्पर्क निर्देशनालयमार्फत वा यस शाखाको तल उल्लेख गरिएको ठेगानामा पठाउनु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

यसैगरी, यस सिपाही पाक्षिकसँगै आफ्नै खर्चमा तपाईंको युनिटको अतिरिक्त प्रकाशन गर्न चाहनुहुन्छ भने आफूले प्रकाशन गर्न चाहेको सामग्रीहरू काठमाडौं फुटमा टाईप गरी फोटो समेत सी.डी वा पेन ड्राइभमा राखेर यस शाखामा पठाउनु हुनको साथै विस्तृत जानकारीको लागि फोन नं. ०१-४२१७३९१ मा सम्पर्क राख्नुन अनुरोध गरिन्छ ।

पत्राचारको लागि ठेगाना

श्री सैनिक जनसम्पर्क निर्देशनालय,

प्रचार प्रसार शाखा, जंगी अड्डा ।

फोन नं. : ४२४१७३९१, फ्याक्स नं. : ४२६९६२४

ईमेलबाट सामग्री पठाउने ठेगाना

Email: sipahipatrika@gmail.com

### शुभकामना सिपाही

#### पाक्षिक

सिपाही पूर्ण बहादुर भण्डारी श्री सिद्धिवक्स गण



शुभकामना छ नयाँ वर्षको तिमीलाई सिपाहीको उमंग र हर्षको तिमीलाई नेपाली सेनाको साहसी अड्ग तिमी आफ्नो संस्थाको गौरव उच्च राख्न हरदम साहस बटुलिरहन्छौ, तिमी आफ्ना संस्थाको कथा व्यथालाई लेखाउँदै इतिहासका सुनौलो अक्षरहरूलाई देखाउँदै नयाँ जोश र जागर भरिदिन्छौ सिपाहीलाई त्यसैले,

जीवन्त जीवन्त तिमी र तिम्रो संस्था रहोस् नेपाली जनताको तिमीप्रति आस्था रहोस् शुभकामना तिमीलाई नयाँ वर्षको सिपाहीको उमंग र हर्षको

शिक्षा, सूचना र मनोरञ्जनको आधार भएर सम्पादित हुन्छौ नेपाली सेनाको मुहार भएर देखिने गच्छी पाक्षिक रुपमा सत्य र ठोस साक्षीको रुपमा हो त्यसैले तिमी,

सिपाहीको जोश जागर भर्ने आधारशीला हो संस्थाको जिम्मेवारी पुरा गर्ने क्रियाशील हो आफ्नो संस्थाको गतिविधिको वर्णन गर्दै सत्य सेवा नै धर्म भनि मनन गर्दै फेरी,

शुभकामना छ नयाँ वर्षको तिमीलाई सिपाहीको उमंग र हर्षको तिमीलाई सिपाहीको भावना तिमी माफ, फुल्ने गच्छ कथा व्यथा छपाएर दुःख सब, भुल्ने गच्छ लाखौ चुनौतीको सामना गर्दै, जाऊ तिमी आफ्नो संस्थाको इतिहास भई, जाऊ तिमी शुभकामना छ नयाँ वर्षको तिमीलाई सिपाहीको उमंग र हर्षको तिमीलाई

### गजल

सि. गोकर्ण कोईराला सुन्दरीजल काठमाण्डौ



पिउन मात्रै भएपनि हिजो राति मैले पिएँ

तिम्रो तस्वीर सम्झिएर अलकती नशा लिएँ

एउटा भूल गरे मैले तिमी बिना एकलै पिएँ

बेहोसीमै भएँ म त थाहा छैन कति पिएँ

पीडाहरू सुस्म्याउँन अलकति नशा लिएँ

यतिपिको मुटुलाई बेहोसीको धागोले सिएँ.. ।

### बालक



अरुण व. खत्री 'नदी' सागाखुसी, काठमाडौं

आजका साना बालकले पढ्न पाउनुपर्छ

पढी लेखी जानी भई उनको जिम्मा देशले लिनुपर्छ ।

कोपिला भई कलना यी छन् यीनलाई बाँचि दिनु पर्दछ आफ्नै बलमा सीप सिक्ने

देश विकास गर भन्नु पर्दछ । आजका सबै बालकको लक्ष्य एउटै हुनुपर्छ

लगनशील र सभ्य भई असल मान्छे बनुपर्छ ।

## निरीक्षण भ्रमण

गत चैत १९ गते उपत्यका पृतनापति उपरथी श्री हिमालय थापाले छाउनीस्थित श्री जगदल गण र हवाई सुरक्षा तालिम शिक्षालयको निरीक्षण गर्नुभएको छ ।



निरीक्षणको क्रममा उहाँले सकलदर्जा लाई सम्बोधन गर्नुहुँदै सेनामा अनुशासनको महत्त्व एवं विशेषताको बारेमा प्रकाश पार्नुकासाथै शान्ति समय युद्धको तयारीको अवस्था भएकोले पेशागत दक्षता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने कुरामा जोड दिनु भएको थियो ।

## प्रतिमा स्थापना तथा मन्दिर उद्घाटन

तेह्रथुम जिल्लास्थित श्री भगवतीप्रसाद गुल्मका गुल्मपति सेनानी श्री महेश शाहले चैत २४ गते म्याग्लुङ्गस्थित सिंहवाहिनी मन्दिरमा भगवतीको प्रतिमा स्थापना गरी एक कार्यक्रमबीच मन्दिर



उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

गणको आन्तरिक स्रोतबाट स्थापित उक्त प्रतिमाको उहाँले विधिपूर्वक पूजाआजा गर्नुभएको थियो । प्रतिमा स्थापना तथा उद्घाटन कार्यक्रममा जिल्लास्थित विभिन्न कार्यालय तथा संघसंस्थाका प्रमुख, बुद्धिजीवी, तथा समाजसेवी गरी करीव ३०० जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

## गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न

चैत १७ र १८ गते पोखरास्थित सैनिक आवासीय महाविद्यालयले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सन्दर्भमा दुईदिने गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरेको छ ।

पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विषयका विभागीय प्रमुख प्रा.डा.विष्णुप्रसाद पौडेलले उद्घाटन



गर्नुभएको सो कार्यक्रममा विभिन्न विषयका आठवटा गोष्ठीपत्र प्रस्तुत गरिएको थियो । सम्बन्धित विषयका शिक्षक तथा विशेषज्ञहरूद्वारा छलफल तथा टिप्पणी गरिएका उक्त कार्यक्रमको पहिलो दिन नेपाली, अंग्रेजी, गणित, सामाजिक शिक्षा र विज्ञानको साथै दोस्रो दिन शिक्षण पद्धति र शिक्षणमा प्रविधिको प्रयोग विषयको गोष्ठीपत्र प्रस्तुत गरिएको थियो ।

कार्यक्रमको अन्तमा सहभागी, टिप्पणीकर्ता र विषय विशेषज्ञहरूद्वारा प्राप्त सुझावहरूलाई समावेश गरी गोष्ठीपत्रलाई अन्तिम रूप दिँदै महाविद्यालयका प्राचार्य श्री खेमराज देवानले गोष्ठी र गोष्ठीपत्रहरूको महत्त्वबारे बोल्नु भएको थियो भने सम्पर्क अधिकृत प्रमुख सेनानी श्री मोहन चन्द्र गुरुङ्गले उपस्थित सम्पूर्ण सहभागीहरूलाई धन्यवाद दिनु भएको थियो ।

## निरीक्षण भ्रमण



श्री भवानी बक्स गणले रुपन्देही जिल्लास्थित इङ्गुरिया इलाकामा सञ्चालन गरेको दोस्रो चरणको सामूहिक तालिमको गत चैत २२ गते पश्चिम पृतनापति उपरथी श्री यज्ञ विक्रम राणाले निरीक्षण गर्नुभएको छ ।

चैत १९ गते पूर्वी पृतनापति उपरथी श्री विनोद बस्न्यातले धनकुटास्थित श्री नं. १ वाहिनी अड्डाको निरीक्षण गर्नुभएको छ ।

सो निरीक्षणको दौरान पृतनापति उपरथी श्री बस्न्यातले वाहिनी तथा अन्तर्गतका युनिटहरूद्वारा प्रदर्शित आधारभूत सैनिक कला तथा वैदिक प्रकोप उड्डार सम्बन्धी डेमोको अवलोकन गर्नुभएको थियो ।

यसैगरी निरीक्षणको क्रममा पृतनाका अपरेशन अधिकृत प्रमुख सेनानी श्री रघुवर राज थापा र कार्य प्रबन्ध अधिकृत सेनानी श्री काजीबाबु प्रधानले कार्य प्रगति विवरण प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । उक्त निरीक्षण भ्रमणमा पृतनाका अपरेशन अधिकृत प्रमुख सेनानी श्री रविन्द्र के.सी. र सेनानी श्री रक्षा के.सी. लगायत स्टाफ अधिकृतहरूको समेत सहभागिता रहेको थियो ।

त्यसैगरी चैत २२ गते पृतनापति उपरथी श्री बस्न्यातले तेह्रथुम जिल्लामा तैनाथ श्री भगवतीप्रसाद गुल्मको निरीक्षण गर्नुभएको छ ।

सो क्रममा उहाँले गुल्ममा नवनिर्मित क्वार्टरगार्ड भवनको उद्घाटन गर्नुकासाथै गुल्म अन्तर्गत वसन्तपुर सुरक्षा वेसको निरीक्षण गर्नुभएको थियो । निरीक्षण भ्रमणको दौरानमा गुल्मले सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रहरी र जिल्ला रेडक्रस सोसाइटीसंगको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापन, ब्यूनेट फाइटिङ र हतियार ह्याण्डलिङ प्रदर्शन गरेको थियो ।



मध्य पृतनापति उपरथी श्री सुन्दर पुडासैनीले चैत २१ गते पृतना अन्तर्गत धादिङ्ग जिल्लाको गजुरीस्थित श्री सुबुज गणले द्वारेफाँट ईलाकामा सञ्चालन गरेको सामूहिक तालिमको निरीक्षण भ्रमण गर्नुभएको थियो । निरीक्षणका क्रममा नं. ६ वाहिनीपति र उक्त गणका गणपतिलगायत सकलदर्जाको उपस्थिति रहेको थियो ।

सुदूरपश्चिम पृतनापति उपरथी श्री हेमन्तराज कुँवरले गत चैत ११ गते देखि चैत १४ गतेसम्म पृतना अन्तर्गतका

विभिन्न युनिटहरूको निरीक्षण गर्नुभएको छ ।

सो क्रममा उहाँले डडेल्धुरामा तैनाथ श्री शोनाथ गण,

चैतडीमा तैनाथ श्री रणशु

गुल्म र दार्चुलामा तैनाथ

श्री शत्रुभञ्जन गुल्मको

निरीक्षण गर्नुभएको थियो ।

निरीक्षणको क्रममा उहाँले

सकलदर्जालाई सम्बोधन

गर्नुकासाथै युनिटहरूको

वस्तुस्थिति, तालिम,

अपरेशन, बन्दोबस्ती

लगायत विविध पक्षहरूको

बारेमा जानकारी लिनुका साथै आवश्यक निर्देशनसमेत दिनुभएको थियो ।



## फुट रैफल गणको १६५ औं वार्षिकोत्सव

नुवाकोट जिल्लास्थित श्री फुट रैफल गणले चैत १० गते विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरी आफ्नो स्थापनाको १६५ औं वार्षिकोत्सव मनाएको छ ।

सो अवसरमा गणपति प्रमुख सेनानी श्री पवन खत्रीले बालमन्दिर प्राथमिक विद्यालय र इन्द्रेणी बाल गृहका बालबालिकालाई खेलकुद, स्टेसनरी र खाद्यान्न सामग्री वितरण गर्नुभएको थियो भने गणका सकलदर्जाले विभिन्न मन्दिर तथा



सार्वजनिकस्थल सरसफाई गरेका थिए ।

वार्षिकोत्सवकै अवसरमा गणका सकल दर्जाले विदुर नगरपालिका वडा नं. ४ बट्टारस्थित हावाघरको वरपरको खाली जग्गामा विभिन्न फूल तथा काठजन्ज विरुवाहरू रोप्नुकासाथै गणबाट गएको टोलीले स्थानीय खानेपानीका मुहानहरूको समेत सरसफाई गरेको थियो ।

## एशिया-प्रशान्त क्षेत्रका शान्ति स्थापना तालिम केन्द्रहरूको कार्यशाला २०१४ सम्पन्न

नेपाली सेना र यु.एस. प्यासिफिक कमाण्डको तत्वावधानमा चैत १८ गतेदेखि नेपालमा सञ्चालित एसिया-प्रशान्त क्षेत्रका १६ राष्ट्र तथा जर्मनी र क्यानडा गरी जम्मा १८ राष्ट्रका Peacekeeping Training Centre का कमाण्डरहरु सम्मिलित कार्यशाला चैत २१ गते सम्पन्न



कार्यशाला शुभारम्भका क्रममा सम्बोधन गर्नुहुँदै बलाध्यक्ष रथी श्री प्रदिप विक्रम राणा

भएको छ। चैत १८ गते बलाध्यक्ष रथी श्री प्रदिप विक्रम राणाले उद्घाटन गर्नुभएको सो कार्यशालाको व्यवस्था तथा युद्धकार्य महानिर्देशक उपरथी श्री पदम विलास कार्कीले श्री वीरेन्द्र शान्ति कार्य तालिम केन्द्रमा समापन गर्नुभएको थियो।



कार्यशाला समापनका क्रममा सम्बोधन गर्नुहुँदै व्यवस्था तथा युद्धकार्य महानिर्देशक उपरथी श्री पदम विलास कार्की

कार्यशाला शुभारम्भका क्रममा बलाध्यक्ष रथी श्री राणाले US Pacific Command ले विभिन्न तालिम, सेमिनार तथा गोष्ठीहरु सञ्चालन गरी शान्ति स्थापना कार्यमा पुऱ्याएको उल्लेखनीय कार्यहरुको प्रशंसा गर्नुभएको थियो। **बाँकी पेज ७ मा**

## ईण्ट तथा तालिम सेमिनार सम्पन्न

पश्चिम पतनापति उपरथी श्री यज्ञ विक्रम राणाद्वारा चैत ११ शुभारम्भ गरिएको दुई दिने ईण्ट तथा तालिम सेमिनारको चैत १२ गते पतनाकै सह चीफ अफ स्टाफ महासेनानी श्री राजेश चन्दले एक समारोहकावीच समापन गर्नुभएको छ।



उक्त ईण्ट तथा तालिम सेमिनारमा पतनाअन्तर्गत वाहिनी, गण, गुल्महरुका ईण्ट तथा तालिम अधिकृत लगायत स्पोर्ट्स अधिकृतहरुको समेत सहभागिता रहेको थियो।

## सैनिक श्रीमती संघद्वारा राहत वितरण



सैनिक श्रीमती संघले कपिलवस्तु जिल्ला, वीरपुर गाविस-८ स्थित पिपरी गाउँमा चैत १८ गते भएको आगलागी पीडित ४८ घर परिवारलाई चैत २३ गते राहत सामग्री वितरण गरेको छ।

श्री नं. २२ वाहिनी अड्डाको पहलमा वाहिनी हेडक्वार्टरबाट सङ्कलित खाद्यान्न, त्रिपाल, भुल तथा लत्ताकपडा लगायतका सामग्री संघका केन्द्रीय सल्लाहकार श्रीमती माला राणा र सहसचिव श्रीमती सरिता कार्कीले संयुक्तरूपमा वितरण गर्नुभएको थियो। राहत वितरण कार्यक्रममा सैनिक श्रीमती संघका अन्य सदस्य, कालिजङ्ग गणका गणपति, पत्रकारहरु, स्थानीय बुद्धिजीवि, सुरक्षाकर्मीहरुको साथै स्थानीय अनि पीडितहरु लगायतको उपस्थिति रहेको थियो।

## स्वास्थ्य शिविर तथा रक्तदान

चैत १५ गते धादिङ जिल्लाको गजुरीस्थित श्री सुबुज गणबाट गणपति प्रमुख सेनानी श्री भोलानाथ थापाको कमाण्डमा खटिएको एक टोलीले दुम्रेचोक इलाकामा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरेको थियो।



शिविरमा बालरोग, स्त्रीरोग, जनरल सर्जरी, हाडजोर्नी तथा जनरल फिजिशियन, फिजियोथेरापी, साधारण ज्वरो र चर्म रोगका २५० जना विरामीहरुलाई निःशुल्क उपचार तथा औषधी वितरण गरिएको थियो। सो शिविरमा गण मेडिकल टोलीसहित चितवनस्थित कलेज अफ मेडिकल साइन्स भरतपुरका ११ जना विशेषज्ञ डाक्टरहरुको उपस्थिति रहेको थियो।

रुकुम जिल्लास्थित श्री वीरवल गणका सिपाही विष्णु कुमार श्रेष्ठले रक्त अल्पताबाट पीडित महिलालाई रक्तदान गरेका छन्। रुकुम जिल्ला माग्मा गाविस ८ बस्ने छली खत्रीलाई रगतको आवश्यकता परेको हुँदा चैत ९ गते सिपाही श्रेष्ठले १ पिण्ट रगत दिएका हुन्।

## विविध सामाजिक कार्य

विगत केही समयदेखि जारीरहेको बागमती नदी सरसफाइ अभियानमा संलग्न रहँदै आएको सिंहदरवारस्थित नारायणदल गणले चैत २२ गते पनि सरसफाइ कार्यक्रममा आफ्नो सहभागिता जनाएको छ।

नेपाल सरकारका मुख्यसचिव लिलामणी पौडेलको नेतृत्वमा सञ्चालित उक्त सरसफाइ अभियानमा सो गणबाट अधिकृतको कमाण्डमा खटिएको ११६ जनाको टोलीले शंखमूल इलाकाको सरसफाइ गरेको थियो। सो सरसफाइ कार्यक्रममा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, निजामति कर्मचारी, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि तथा सर्वसाधारणहरुको समेत सहभागिता रहेको थियो।



सुनसरी जिल्लाको इटहरी नगरपालिकामा तैनाथ पूर्वी पतना तथा अन्तर्गतका युनिटहरुबाट खटिएको टोलीले चैत १८ गते स्थानीय मन्दिर इलाकाको सरसफाइ गरेको छ। श्री बुढी गंगा जमुना मुक्तिघाट समितिद्वारा आयोजित उक्त सरसफाइ कार्यमा बटकदल गणका गणपति, पतना अन्तर्गत युनिटका अधिकृत, पदिक, अन्यदर्जासहित २३० जनाको टोलीले स्थानीयबासीसँगको सहकार्यमा सो सरसफाइ गरेको हो।

पाल्पा जिल्लामा तैनाथ श्री चण्डीप्रसाद गणले स्थानीय बासिन्दासँगको सहकार्यमा चैत २३ गते तेल्धा-१ स्थित विद्यालय तथा मन्दिर परिसरको सरसफाइ एवं जीर्णोद्धार कार्य सम्पन्न गरेको छ। गणबाट खटिएको १४ जनाको टोलीले तेल्धा-१ स्थित प्रजातन्त्र प्राथमिक विद्यालय, नयाँपाटीस्थित खेल मैदान मर्मत एवं वृन्दावनस्थित शिव र गणेश मन्दिरको सरसफाइ तथा जीर्णोद्धार कार्य सम्पन्न गरेको हो। उक्त सरसफाइ कार्यमा ४० जना स्थानीय बासिन्दाको सहभागिता रहेको थियो।

## वार्षिकोत्सव सम्पन्न

चैत १२ गते श्री देवीदल गणले आफ्नो स्थापनाकालको १९९ औं वार्षिक उत्सव विविध कार्यक्रमको आयोजना गरी मनाएको छ।

वार्षिकोत्सवको अवसरमा गणपति प्रमुख सेनानी श्री रोशन खड्काले विधिवत् रूपमा निशान भगवतीको पूजाअर्चना तथा ऋण्डोत्तोलन गर्नुकासाथै गणको इतिहास तथा गतिविधिबारे सकलदर्जाहरुलाई जानकारीसमेत गराउनुभएको थियो। त्यसैपारि प्रमुख सेनानी श्री खड्काले गणमा रिक्त रहेको दरवन्दीमा पदोन्नति हुने स्टाफ, विल्लादार तथा सिपाही जवानहरुलाई दर्ज्यानी चिन्ह प्रदान गर्नुको साथै वार्षिक उत्सवको अवसरमा आयोजित विभिन्न प्रतियोगिताहरुमा प्रथम, द्वितीय र तृतीय हुने खेलाडीहरुलाई पुरस्कार तथा पदकहरु समेत वितरण गर्नुभएको थियो। त्यस्तै २०७० को सर्वोत्कृष्ट जवान व्य.नं. २४२७७४ सि. कवि वि.क.लाई पुरस्कार प्रदान गर्नुभएको थियो। वार्षिकोत्सवको अवसरमा सकलदर्जा तथा परिवारहरुको लागि बडा खानाको समेत आयोजना गरिएको थियो।



**अधिल्लो अंकबाट बाँकी क्रमशः**

इजरायलले यी प्रस्तावहरू स्वीकार गरेपछि क्यानाडा, फ्रान्स, इरान, नर्वे, स्विडेनबाट सैनिकहरू लिई अन्दाजी २५०० जवानको संयुक्त राष्ट्रसंघीय अन्तरिम फौज UNIFIL (United Nation Interim force in Lebanon) को गठन गरियो। एक महिना जतिपति नाइजेरिया र सेनिगलका साथै नेपाललाई पनि उक्त फौजमा सामेल गरियो र अब यसको संख्या अन्दाजी ४००० पुग्यो। अर्को यो संख्यामा फेरि दुई हजार थप गरियो। यस अन्तरिम फौजको मुख्य कार्य इजरायली फौजलाई लेबनानबाट फिर्ता पठाई त्यहाँको प्रशासनको जिम्मा लेबनानी अधिकारलाई सुम्पि शान्ति कायम गर्नु थियो।

सन् १९७८ को अप्रैल महिनादेखि नेपालले आफ्नो सेनाको डफ्का लेबनानतर्फ पठाउन शुरू गर्‍यो र हालसम्म नेपाली सेनाको बाइस डफ्का त्यसतर्फ पठाईसकेको छ। प्रत्येक डफ्काले लेबनानमा रही छ। महिनासम्म काम गर्दथ्यो र त्यो डफ्कालाई तुरुन्तै अर्को डफ्काले बदली गर्थ्यो। विचमा तीनपटक (मई १९८०, नोभेम्बर १९८० र मई १९८२) विभिन्न कारणवश नेपालले सेनाको डफ्का नपठाई केही सैनिक अफिसरहरूलाई युनिफिलको हेडक्वार्टर नाकुरातर्फ पठाएको थियो। यी डफ्काअन्तर्गत रही नेपाली

सेनाका अफिसरहरूले उच्च पदमा रही काम गरेका थिए। एकजना डिप्युटी फोर्स कमाण्डर (DFC) को रूपमा काम गरेका थिए भने केहीले चीफ-अफ-स्टाफ (COS) को पद सम्हालेका थिए। अनि केहीलाई चीफ मिलिटरी पुलिस अफिसर (CMPO) र सिनियर लेजो अफिसर (SLO) को मिलिटरी असिस्टेन्ट (Military Assistant) का रूपमा पनि नेपाली सेनाको पफिसरले काम गरेका थिए। हालसम्म नेपालले युनिफिलमा पठाएको सैनिक टोलीको विस्तृत विवरण यसप्रकार छ :-

क्र.सं.	गण	संख्या	गएको मिति	फर्केको मिति
१	गोर्खाबहादुर	६४२	१२ अप्रेल १९७८	२३ अक्टुबर १९७८
२	परबहादुर	४२९	२२ अक्टुबर १९७८	२२ मई १९७९
३	पशुपतिप्रसाद	६४४	१ मई १९७९	१९ नोभेम्बर १९७९
४	फाट रत्न	६४४	६ नोभेम्बर १९७९	६ मई १९८०
५	रवीन्द्र	४३०	१ जुन १९८१	४ डिसेम्बर १९८१
६	कालीबहादुर	४३०	३ डिसेम्बर १९८१	१ अगस्त १९८२
७	शेर	४३०	३१ मई १९८२	१० नोभेम्बर १९८२
८	महीन्द्रल	४३६	३१ जुन १९८२	४ फरवरी १९८३
९	श्रीनाथ	४३६	४ फरवरी १९८३	२४ अक्टुबर १९८३
१०	गोर्खाबहादुर	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
११	मिलनाथ	८००	२४ फरवरी १९८३	२४ अक्टुबर १९८३
१२	गणेश दल	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१३	बसुन्धरा	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१४	देवीलाल	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१५	मया गोर्खा	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१६	कालीबहादुर	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१७	परातो गोर्खा	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१८	कालीबहादुर	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२४ फरवरी १९८३
१९	गोर्खनाथ	८००	२४ अक्टुबर १९८३	२० मार्च १९८३
२०	बर्दबाहादुर	८००	२० मार्च १९८३	१९ सेप्टेम्बर १९८३
२१	पशुपतिप्रसाद	८००	१९ सेप्टेम्बर १९८३	माघ १९८३
२२	श्रीनाथ	८००	माघ १९८३	

**सैनिक इतिहास**  
**सामारः नेपालको सैनिक इतिहास भाग-१**

शुरुमा नेपाली सेनाको डफ्कामा दुईजना अफिसर हुन्थे जसमध्ये एकजना

शान्ति सेनामार्फत गरिने व्यवस्था रहेको छ। विभिन्न प्रकारको मानवीय कार्यमा पनि शान्ति सेना सक्रिय रहेको छ।

लेबनानीहरूमा कोही दुर्घटनामा परी घाईते भएमा, सख्त विरामी भएमा, र कुनै क्षेत्रमा रोग फैलिई वातवरण बिग्रेमा शान्ति सेनाले सबैको मदत गरिआएको छ। शान्ति सेनाले कुशलतापूर्वक आफूलाई सुम्पिएका काम गर्दै आएको छ तापनि इजरायल र लेबनानबीचको संघर्ष पूर्ण रूपले अन्त भएको छैन। पेलिस्टाइन मुक्ति संगठनका गुरिल्लाहरूलाई दमन गर्न भनी कैयीपल्ट इजरायलले सेक्युरिटी जोन नाडी लेबनान भित्र पसी सैनिक कारबाही गरेको छ। उदाहरणका लागि सन् १९८२ जुन महिनाको घटनालाई लिन सकिन्छ-जब इजरायलले शान्ति सेनालाई एकतर्फ घचेडी आफ्नो फौजलाई विरुद्ध पठाएको थियो र जसको फलस्वरूप हजारौं व्यक्तिको ज्यान गएको थियो। केही हजार फौजमा सिमित भएको शान्तिसेनाले इजरायलको ठुलो फौजसंग मुकाबिला गर्ने त प्रश्न नैछैन, तर पनि शान्ति सेनाकै प्रयासद्वारा इजरायल-लेबनान संघर्षले उग्ररूप लिन पाएको देखिदैन। लेबनानका अतिरिक्त हालसालै (सन् १९८२) नेपालले संयुक्त राष्ट्र संघको आह्वानमा एउटा सैनिक दल युगोस्लाभियामा शान्ति कायम गर्न त्यसतर्फ पठाएको छ।

**क्रमशः अर्को अंकमा**

**प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज. ब. रा. ले नववर्ष २०७१ को उपलक्ष्यमा नेपाली सेनाका सकल दर्जालाई दिनुभएको शुभकामना**

**प्रधान सेनापति**  
**Chief of the Army Staff**



१. नेपाल र नेपालीको निःस्वार्थ सेवामाई मूल मन्त्र बनाएर आफ्नो कार्य क्षेत्रमा अनवरत कार्यरत स्वदेश तथा विदेशमा रहेका नेपाली सेनाका बहालवाला तथा भूतपूर्व सकल दर्जा, नेपाली सेनाभित्र कार्यरत निजामती कर्मचारी एवं परिवारजनमा "नववर्ष २०७१" को सुखद उपलक्ष्यमा सुख, शान्ति तथा उत्तरोत्तर प्रगतिको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

२. उच्च नैतिक धरातलमा उभिएर, पूर्ण व्यवसायिकताका साथ नेपाली सेना राष्ट्रले सुम्पिएका सबै जिम्मेवारीहरू सम्पादन गर्ने कार्यमा अग्रणी रहेको बारे स्पष्ट छ। बदलिँदो सुरक्षा परिस्थितिमा आईपर्ने र आउनुसक्ने सुरक्षा चुनौतीहरूलाई प्रभावकारीपूर्ण सम्बोधन गर्न सक्ने सांगठनिक क्षमताको विकास गर्नु अपरिहार्य छ। देश र जनताप्रति अक्षुण्ण समर्पण रहने यस संस्थाप्रति सबै क्षेत्रबाट सदा भैं आवश्यक सहयोग तथा सद्भाव प्राप्त हुने कुरामा म विश्वस्त छु।

३. अन्त्यमा सेनाको शान तथा व्यवसायिक दक्षतालाई नयाँ उचाईमा पुऱ्याउन हामी सबैलाई प्रेरणा मिलोस् भन्ने कामना गर्दै पुनः "नववर्ष २०७१" को शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

जङ्गी अड्डा।  
मिति २०७०/१२/२३ गते।

*(Signature)*  
गौरव शम्शेर ज. ब. रा.  
महारथी  
प्रधान सेनापति

**अन्तर्राष्ट्रिय माईन जोखिम सचेतना...**

नेपाली सेनाले हालसम्म Mine Action Management अर्न्तर्गत Mine Risk Education, Victim Assistance र Clearance को क्षेत्रमा सक्रियरूपमा कार्यरत गर्दै आइरहेको छ भने वारुदी सुरङ्ग्रह निष्क्रीय बनाउने कार्यको दौरान विगतको आन्तरिक द्वन्द्वको समयमा विशुद्ध आन्तरिकसुरक्षा विद्युयाइएका ३३ वटा स्थानका वारुदी सुरङ्ग्रहको सफाई कार्य सम्पन्न गरिसकेको छ।

उक्त स्थानहरूको वारुदी सुरङ्ग्रहको सफाईसँगै २०६८ जेठ ३१ गते नेपाललाई "Land Mine Free Country" घोषणा गरिएको थियो भने दोश्रो संविधानसभाको निर्वाचनको दौरान २६८ वम डिस्पोजल टीमहरू परिचालित भई विष्फोटक पदार्थहरूबाट सर्वसाधारणको जनघनको खतरालाई न्यूनीकरण गर्न नेपाली सेनाले विशेष भूमिका निर्वाह गरेको थियो। हाल नेपाली सेनाले सर्वसाधारणको सुरक्षालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी विष्फोटक पदार्थबाट हुनसक्ने सम्भाव्य क्षतिलाई कम गर्न अधिराज्यव्यापीरूपमा माईन जोखिम शिक्षा (Mine Risk Education) प्रदान गर्दै आइरहेको छ भने आगामी दिनहरूमा समेत यसलाई अफ निरन्तरता दिने नेपाली सेनाको योजना रहेको छ।

**आगलागी नियन्त्रणमा सूर्यदल गण**

पर्वत जिल्लाको नाइलीवाङ गा.वि.स.को गिठेनी सामुदायिक वनमा चैत २१ गते भएको आगलागीलाई सूर्यदल गणबाट खटिएको फायर फाईटिङ टोलीले प्रहरी प्रशासन तथा स्थानीय



वासिन्दाको सहकार्यमा नियन्त्रणमा लिएको छ। देउराली गाविसको वडा नं. ५ बाट अचानक सल्केको आगो सोही गा.वि.स.को ४, ५, ६, ७ र ८ नम्बर वडामा समेत फैलिएको थियो।

**तालिम विविध**

गत चैत १४ गते मुस्ताङ जिल्लास्थित सैनिक उच्च शिक्षण शिखर शिखरालयमा सञ्चालन भएको सि.सं ४२ हाई अन्टिच्युट तथा माउण्टेन वारफेयर तालिमको शिक्षाधिकृत महासेनानी श्री राम राणाले एक कार्यक्रमकाबीच अन्तिम प्रवचन गर्नु भएको छ। त्यसैगरी चैत १६ गते शिक्षाधिकृत श्री राणाले एक कार्यक्रमकाबीच सि.सं ४२ माउण्टेन वारफेयर वेशिक तालिमको प्रथम प्रवचन गर्नु भएको छ। उक्त तालिममा अधिकृत, पदिक र अन्य दर्जासहित १७८ जना शिक्षार्थीहरूको सहभागिता रहेको छ। भक्तपुरस्थित सैनिक समाचार शिखरालयमा गत चैत १४ गते सि.सं २३ इण्टेलिजेन्स तथा सुरक्षा पदिक/बिन्दादार तालिमको शिक्षाधिकृत प्रमुख सेनानी श्री प्रकाश आचार्यले एक कार्यक्रमकाबीच अन्तिम प्रवचन गर्नुभएको छ। गत मङ्सिर २३ गतेबाट सञ्चालन भएको सो तालिममा ३३ जना शिक्षार्थीहरूको सहभागिता रहेको थियो।

**प्रबन्ध निर्देशक:** महा-सेनानी निरञ्जन कुमार श्रेष्ठ

**प्रधान सम्पादक:** प्रा. महा सेनानी ईश्वर कुमार श्रेष्ठ

**सम्पादक:** प्रा. प्रमुख सेनानी केशव बर्तोला

**सह-सम्पादक:** सह-सेनानी भैरव लिम्बु

**प्रकाशक:** श्री सैनिक जनसम्पर्क निर्देशनालय, श्रम्यदृश्य महाशाखा,  
प्रचार-प्रसार शाखा, जङ्गी अड्डा,

**फोन:** ०१-४२४१०३१, E-MAIL:- sipahipatrika@gmail.com

१ बैशाख २०७१/१४<sup>th</sup> Apr. 2014

## शाश्वत वाणी

- गलत मान्छेले गलत भन्दैमा गलत भइँदैन, सही र गलत छुट्याउने  
मूल्याङ्कनकर्ताको क्षमता र ओहदा बुझ्न जरुरी छ । - अज्ञात  
- भूतकालको अनुभवबाट बुद्धिमान् मानिसले भविष्यको अनुमान लगाउँदछ ।  
- सोफोक्लिज

## सम्पादकीय

## नव वर्षको शुभकामना

समयको गतिशीलतासँगै २०७० साल अब विगत बनेको छ भने नयाँ सम्भावना र आशाहरूसहित नयाँ वर्ष २०७१ को आगमन भएको छ । नयाँ वर्षको सुख आगमनले पक्कै पनि नेपाल र नेपालीहरूमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको नविन आशा र उत्साहको सञ्चार गरेको छ । जारी संक्रमणकालसँगै दिगो शान्ति, विकास र स्थायित्वको लागि व्यग्र नेपाल र नेपालीहरूको लागि यो नयाँ वर्ष २०७१ उक्त दिशामा ठोस र निर्णायक वर्ष बन्न सकोस्, नव-वर्षको यस शुभ-अवसरमा सिपाही पाक्षिक यही माझिलक कामना गर्दछ ।

राष्ट्र र राष्ट्रवासीको रक्षार्थ वलिदानिपूर्ण एवं गौरवमय इतिहास बोकेको नेपाली सेनाले इतिहासको हरेक कालखण्डमा आफ्नो राष्ट्रको स्वाधिनता, सार्व-भौमसत्ता एवं भौगोलिक अखण्डताको रक्षार्थ आफूलाई समर्पित गर्दै आएको छ । गहन राष्ट्रिय जिम्मेवारीहरू बहन गर्दै अढाइ-सय वर्ष लामो यात्रा पूरा गरिसकेको नेपाली सेना राष्ट्रको प्रमुख सुरक्षा निकायको रूपमा नेपाली सेना समयसापेक्ष आफ्नो हर भूमिका र जिम्मेवारीहरूमा खरो एवं दृढ रूपमा प्रस्तुत हुँदै आएको छ र आगामी दिनहरूमा समेत राष्ट्रबाट आफूलाई सुम्पिएको जिम्मेवारीहरूमा अविचलित भई लागि रहने दृढता प्रकट गर्दै आएको छ । वास्तवमा राष्ट्रिय आवश्यकताको बखत जस्तोसुकै कठिन र चुनौतीपूर्ण घडीहरूलाई सामना गर्ने क्रममा नेपाली सेनाले उच्च अनुशासन, कर्तव्यनिष्ठा र बफादारीलाई कायम गर्दै निष्पक्ष एवं उत्कृष्ट व्यवसायिक भूमिकालाई पुष्टि, पुनःपुष्टि समेत गर्दै आएको छ ।

नेपाली सेना सदा वैधानिक सरकारको विधिस्मृत नियन्त्रण तथा निर्देशनमा रही राष्ट्र र राष्ट्रवासीहरूको सेवामा समर्पित एक अनुशासित संस्था हो । नेपाली सेना सदा समावेशी संगठनको रूपमा रही आफ्नो कार्यलाई जनउत्तरदायी एवं पारदर्शी ढङ्गले सम्पादन गर्नु आफ्नो कर्तव्य ठान्दछ । राष्ट्रले सुम्पिएको प्राथमिक सैनिक जिम्मेवारीको अतिरिक्त राष्ट्रमा घट्ने मानव सिर्जित वा प्राकृतिक विपद् मा उद्धारकार्य, प्राकृतिक सम्पदा तथा वन्यजन्तुको संरक्षण र सम्बर्द्धन, राष्ट्रिय सम्पत्तिको सुरक्षा, विकास निर्माण, राष्ट्रिय चाडपर्व तथा संस्कृतिको जगेर्ना तथा अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति स्थापनामा समेत नेपाली सेनाले पुऱ्याएको योगदानसँगै राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा नेपाली सेनाले कमाएको ख्याति समग्र मुलुककै लागि गौरवको विषय बन्ने गरेको छ । यी नै निष्ठालाई युग-युगसम्म जोगाई राख्न नेपाली सेना हरदम प्रयत्नशील रहनेछ ।

नेपाली सेना नेपाली जनताको, जनताकै लागि र जनताद्वारा नै स्थापित संगठन भएकाले सधैं मानव अधिकारको संरक्षण र पालना गर्दै नेपाल सरकारको नीति निर्देशनअनुसार सुम्पिएको कार्यमा सम्पादन गर्न सदा दत्तचित्त रहेको छ । नव वर्षको यस सुखद अवसरमा अझ बढी उच्च अनुशासित संस्थाको रूपमा नेपाल र नेपालीको मनमा बस्न सफल होस्, नेपाली सेनालाई व्यवसायिक संगठनको रूपमा अझ सशक्त ढङ्गले स्थापित हुन सबैको साथ र सहयोग प्राप्त भइरहोस्, नव वर्ष २०७१ को सुखद उपलक्ष्यमा यही कामनाकासाथ सिपाही पाक्षिक पुनश्चः नेपाल र नेपाल बाहिर रहनु भएका नेपाली सेनाका बहालवाला तथा अवकाशप्राप्त सैनिकहरू, निजामति कर्मचारीहरू र तिनका परिवारजनकासाथै समस्त नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य एवं समृद्धिको हार्दिक मंगलमय शुभ-कामना अर्पण गर्दछ ।



## जण्डिस (कमलपित्त)



हाम्रो देशमा जण्डिस (कमलपित्त) को प्रकोप वर्षभरि नै भइरहन्छ । जण्डिस भन्नाले कलेजोको रोग भन्ने पाइएको छ । जण्डिसको शंङ्का लाग्ने बित्तिकै खाना बार्ने काम सुरु हुन्छ र यो प्रक्रिया ६ महिना वा वर्ष दिनसम्म जारी रहन्छ । तर धेरै रोगमा जण्डिस हुन सक्दछ । यो रोग नभएर रोगको लक्षण मात्र हो । जण्डिस भनेको रोग हो भन्ने धेरै को धारणा पाइएकोले र हिजो आज चर्चामा समेत रहेकोले यस सम्बन्धी जानकारी दिने प्रयास गरिएको छ ।

### जण्डिस भनेको के हो ?

रगतमा विलिस्विनको मात्रा बढी भएर आँखा, छाला, र मुखभित्र पहेँलो हुनुलाई जण्डिस भनिन्छ । यो रोग नभएर विभिन्न रोगमा देखिने लक्षण मात्र हो । साधारण अवस्थामा रगतमा विलिस्विनको मात्रा १ मिलिग्राम /१०० एम.एल.भन्दा कम हुन्छ । विलिस्विनको मात्रा अत्याधिक भएमा यो पहेँलोबाट हरियो मिश्रित पहेँलो हुन्छ ।

### जण्डिस किन हुन्छ ?

जण्डिसको कारक तत्व विलिस्विन रगतको रातो कणबाट आउँछ र रातो कणको १२० दिनको उमेर पुगेपछि यो पिप्योमा गएर नष्ट हुन्छ । विभिन्न प्रक्रिया पुरा भएपछि यसबाट विलिस्विन निस्कन्छ र रगतमा जान्छ । रगतमा भएको विलिस्विनलाई कलेजोको कोषहरूले लिएर पित्तमा मिश्रित फालिदिन्छ । पित्तको थैलीबाट निस्केको पित्तमा मिश्रित विलिस्विन पित्तको नली हुँदै सानो आन्द्रामा जान्छ । सो आन्द्राबाट फेरी मिसिएर ८० प्रतिशत जति पुनः रातमा जान्छ । यसरी रातमा विलिस्विन सधैं रहिरहन्छ । कलेजोमा जानु अघिको विलिस्विनलाई कन्जुगेटेड विलिस्विन भनिन्छ । सामान्य अवस्थामा यी दुवै विलिस्विन मिलाएर १ मिलिग्राम/१०० एम.एल. भन्दा कम हुन्छ । कुनै कारणले यो मात्रा बढी भएमा यसलाई जण्डिस भनिन्छ । आँखामा देखिनलाई यो मात्रा ३ पुगुनु पर्दछ ।

### विलिस्विन विभिन्न अवस्थामा बढ्न सक्छ र जण्डिस देखा पर्ने ३ विशेष अवस्थाहरू छन् ।

१. रगतको रातो कण अत्याधिक नष्ट भएर अत्याधिक नै विलिस्विन निस्केर कलेजोले त्यसलाई लिन नसक्नु ।

२. कलेजोको रोग लागेर रगतबाट विलिस्विन लिएर पित्तमा फार्न नसक्नु ।

३. पित्तको नली कुनै कारणले अवरुद्ध भएर पित्त आन्द्रामा जान नसक्नु ।

### जण्डिसले के असर गर्दछ ?

साधारण जण्डिस आफैले नवजात शिशु बाहेक अरुलाई असर गर्दैन । नवजात शिशुमा १० भन्दा बढी विलिस्विन बढेमा यसले मगजमा पसेर विभिन्न नशा सम्बन्धी समस्या गर्न सक्दछ । वयस्क १ हुनु र १० हुनुमा कुनै फरक पर्दैन । २५ भन्दा माथि पुगे मा मृगौलाको समस्या भएका व्यक्तिहरूको मृगौला खराब हुन सक्दछ । नत्र विलिस्विनले आँखा र छाला पहेँलो हुने, पिसाब गाढा हुने, दिसाको रङ्ग हलुका पहेँलो र कहिलेकाँही माटोजस्तो हुने गर्दछ ।

### जण्डिसका कारणलाई ३ भागमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ ।

#### १. अत्याधिक विलिस्विन उत्पादन हुनु

शरीरमा अत्याधिक मात्रामा विलिस्विन उत्पादन भएर त्यसलाई कलेजोले पित्तमा फाल्न

नसक्दा जण्डिस हुन सक्दछ । यस किसिमको जण्डिसमा विलिस्विन ५ मी. ग्रा.भन्दा बढी हुँदैन र यसको मात्रा बढ्ने घट्ने भइरहन्छ । निम्न लिखित अवस्थामा यस किसिमको जण्डिस हुन सक्दछ ।

(क) रगतको कालो कण अत्याधिक मात्रामा नष्ट हुनु (हेमोलोलाइटिक जण्डिस) यस अवस्थामा को धारणा पाइएकोले र हिजो आज चर्चामा समेत रहेकोले यस सम्बन्धी जानकारी दिने प्रयास गरिएको छ ।

(ख) असामान्य अवस्थामा रातो कण बन्नु र (इनइफेक्टिभ इरिथ्रोपोइसिस) विभिन्न कारणले गर्दा रातो कण भन्दा असामान्य अवस्थामा रातो कण बन्दछ, जसको आयु सामान्य रक्तकणको १२० भन्दा कम हुन जान्छ । फियोमा नष्ट हुने क्रम बढ्छ र विलिस्विनको मात्रा बढ्न जान्छ ।

(ग) शरीरको कुनै ठाउँमा अत्याधिक रक्तश्राव पछि जमेको रगत विस्तारै सोसिदै जान्छ । यदि त्यसको मात्रा बढी छ र सोसिने क्रम चाँडै हुन जान्छ भने त्यस अवस्थामा पनि जण्डिस हुन सक्छ ।

#### कलेजोको रोगहरू

कुनै पनि कलेजोको रोगमा जण्डिस हुन सक्दछ । कलेजोको कारणले हुने जण्डिसलाई ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

#### (क) जन्मजात रोग

रगतमा भएको विलिस्विनलाई कलेजो मा लिएर पित्तमा फार्नलाई चाहिने इन्जामको कमीले गर्दा विलिस्विनको मात्रा बढेर जण्डिस हुन सक्दछ । गिलवर्ट सिण्ड्रोम, रोटोर सिण्ड्रोम र डुविन जोनसन सिण्ड्रोममा जण्डिस देखा पर्दछ । साधारणतया विलिस्विन ५ मी.ग्रा. र विशेष अवस्थामा १० मी.ग्रा.पुगुन सक्दछ ।

#### (ख) एक्सट्र हेपाटाइटिस

कलेजोको अत्यकालीन रोगलाई एक्सट्र हेपाटाइटिस भनिन्छ । यसमा कलेजो सुनिने र कलेजोले काम गर्न नसक्ने हुनाले जण्डिस देखा पर्दछ । पानीबाट सने हेपाटाइटिस इ र ए यसका प्रमुख कारणहरू हुन् । यस बाहेक कम मात्रामा भए पनि रगत र अन्य शारीरिक रसबाट सने हेपाटाइटिस वी र सी वाट पनि सनसक्दछ । विभिन्न औषधीहरू साईड इफेक्ट नहुने भनिएका केही आयुर्वेदिक औषधीले पनि जण्डिस गर्न सक्दछ । अत्याधिक मात्रामा रक्सी र रक्सी जन्य पदार्थ सेवन गर्नाले पनि जण्डिस हुन सक्दछ ।

#### (ग) क्रोनिक हेपाटाइटिस

कलेजोको दीर्घकालीन रोगलाई क्रोनिक रोग हेपाटाइटिस भनिन्छ । हेपाटाइटिस वी र सी ले गरेको एक्सट्र हेपाटाइटिस ६ महिनाभित्र आफै ठीक नभएमा क्रोनिक हेपाटाइटिस गर्न सक्दछ र कालन्तरमा जण्डिस हुन्छ । यसबाहेका अन्य रोगहरू जस्तै अटो इम्युन हेपाटाइटिस, प्राइमरी बिलियरी सिरोसिस, विलसन डिजिज, बड चियारी सिण्ड्रोम आदिहरूमा जण्डिस देखा पर्न सक्दछ । तर हाम्रो देशमा रक्सी र रक्सीजन्य पदार्थ अत्याधिक र लामो समयसम्म प्रयोग गर्नाले कुनै समयमा जण्डिस देखा पर्दछ । रक्सी धेरै खाने मान्छेमा जण्डिस देखा परेमा अवस्था निकै गम्भीर भएको बुझ्नु पर्दछ ।

## सामूहिक तालिमको अन्तिम प्रवचन

गौचरस्थित श्री कालीबक्स गण्डौं मा सञ्चालन भएको दोस्रो सामूहिक तालिमको चैत १७ गते गणपति प्रमुख सेनानी श्री राधाकृष्ण थापाले एक समारोहकावीच अन्तिम प्रवचन दिनुभइ तालिम समापन गर्नुभयो ।

सच्याइएको

चैत १६ मा प्रकाशित सिपाही पाक्षिकको पाना ४ को निरीक्षण शीर्षकको समाचारमा नं. १९ बाहिनीका बाहिनीपति हुनुपर्नेमा अन्यथा भएकोले सच्याइएको छ । -स.

# शिपाही

## पाक्षिक

रातो र चन्द्र सूर्य जङ्गी निशान हाम्रो जिउँदो रगत सरी यो बल्दो यो शात हाम्रो हिमाल भई अटल यो झुकेन यो कहिल्यै लजेन यो कहिल्यै जङ्गी निशान हाम्रो यो जन्मदै जगतमा कैयौं प्रहार आए साम्राज्य दुई हारे हारेन शात हाम्रो जबसम्म चन्द्र सूर्य आकाशमा रहन्छ तबसम्म हन्छ आफ्नै रातो रगत यो हाम्रो गाई सरी छुन् साधु जो जो यहाँ जग्त्मा सबको शरण बलिषो जङ्गी निशान हाम्रो

वर्ष ८ अङ्क १६ पृष्ठ ८ + ८ (श्री राजदल गण अतिरिक्ताङ्कसहित) १ बैशाख २०७१

### अधिकृत क्याडेटहरूलाई आयुक्त पद प्रदान

भक्तपुर जिल्लाको खरिपाटीस्थित नेपाली सैनिक प्रतिष्ठानमा सञ्चालित सि.सं. ५२ अधिकृत क्याडेट आधार तालिम तथा सि.सं. ४२ तथा रक्षामन्त्री श्री सुशील कोइरालाले सि.सं. ५२ अधिकृत क्याडेट आधार तालिममा सर्वप्रथम हुने अधिकृत क्याडेट दिपेन्द्र विक्रम के.सी. र



पदिङ/हुदा अधिकृत आधार तालिमको चैत २१ गते आयुक्त पद प्रदान समारोह सम्पन्न भएको छ। सम्माननीय प्रधानमन्त्री तथा रक्षामन्त्री श्री



अधिकृत क्याडेट तालिममा सर्वप्रथम हुने अधिकृत क्याडेट दिपेन्द्र विक्रम के.सी.लाई स्वर्ड अफ अनर प्रदान गर्नुहुँदै प्रधानमन्त्री

सुशील कोइरालाको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न उक्त समारोहमा तालिम सफलतापूर्वक सम्पन्न गरेका २७६ जना अधिकृत क्याडेटहरूलाई सहायक सेनानी दर्जाको दर्ज्यानी चिन्ह प्रदान गरिएको थियो।

उक्त अवसरमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री

सि.सं. ४२ पदिङ/हुदा अधिकृत क्याडेट आधार तालिममा सर्वप्रथम हुने पदिङ/हुदा अधिकृत क्याडेट गणेश काकीलाई स्वर्ड अफ अनर, महिला



नाईजेरियाका अधिकृत क्याडेट डिएन. वीनेवाइलाई पुरस्कारस्वरूप खुकुरी प्रदान गर्नुहुँदै

अधिकृत क्याडेटतर्फ सर्वोत्कृष्ट हुने अधिकृत क्याडेट रश्मीला अर्याललाई ट्रफि, स्नातक तहको शैक्षिक अध्ययनतर्फ प्रथम हुने अधिकृत क्याडेट रविन श्रेष्ठलाई पुरस्कार र विदेशी क्याडेटहरूमध्ये उत्कृष्ट हुन सफल नाईजेरियाका अधिकृत क्याडेट डिएन. वीनेवाइलाई खुकुरी प्रदान गर्नुभएको थियो। **बाँकी पेज ७ मा**

### अन्तर्राष्ट्रिय माईन जोखिम सचेतना कार्यक्रमका दौरान नेपाली सेनालाई सम्मानस्वरूप कदर-पत्र प्रदान



माननीय संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री श्री गीन आचार्यले नेपाली सेनालाई सम्मानस्वरूप प्रदान गर्नुभएको कदर-पत्र ग्रहण गर्नुहुँदै डब्लिजियर निदेशनालयका निदेशक सर.श्री विजैन्द्र गौतम

अवसरमा नेपाली सेनालाई प्रदान गरिएको कदरपत्र इन्जिनियर निर्देशनालयका निदेशक सर.श्री विजैन्द्र गौतमले ग्रहण गर्नुभएको थियो। **बाँकी पेज ३ मा**

अन्तर्राष्ट्रिय माईन जोखिम सचेतना दिवसका अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा नेपाली सेना सम्मानित भएको छ। चैत २१ गते माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्री भीम आचार्यको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न उक्त International Day for Mine Awareness and Assistance in Mine Action कार्यक्रम शान्ति तथा पुनःनिर्माण मन्त्रालय एवं Mine Action Joint Working Groupको आयोजनामा सम्पन्न भएको हो। सो



विभिन्न तहका प्रशिक्षार्थी अधिकृतहरूलाई लक्षित गरी तयार गरिएका वातिनीरतरीय प्रतिरक्षा युद्धकला सम्बन्धी प्रदर्शनीको चैत २८ गते नगरकोटमा अवलोकन गर्नुहुँदै प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा तथा रथीवृन्दहरू

### प्रधानमन्त्रीद्वारा पूर्वी पृतनाको निरीक्षण

सम्माननीय प्रधानमन्त्री तथा रक्षामन्त्री श्री सुशील कोइरालाले चैत १७ गते इटहरीस्थित पूर्वी पृतना हे.क्वा.को निरीक्षण भ्रमण गर्नुभएको छ। उहाँको साथमा माननीय मन्त्रीहरू, प्रधान सेनापति र निमित्त रक्षा सचिवसमेत सम्मिलित हुनुहुल्यो।



प्रधानमन्त्री तथा रक्षामन्त्री श्री सुशील कोइराला इटहरीस्थित पूर्वी पृतनाको निरीक्षणको क्रममा

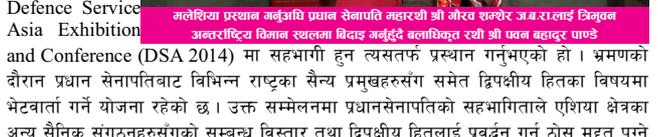
निरीक्षण भ्रमणको क्रममा सम्माननीय प्रधानमन्त्री तथा रक्षामन्त्री श्री कोइरालालाई पूर्वी पृतनापति उपरथी श्री विनोद बस्न्यातले स्वागत गर्नुकासाथै अन्तर्गतका वाहिनी तथा युनिटहरूको तैनाथी, तालिम तथा सुरक्षा चुनौतीहरूको बारेमा विभिन्न गर्नुभएको थियो।

यसैबीच प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा.ले चैत २६ गते पूर्वी पृतना तथा अन्तर्गतका युनिटहरूको निरीक्षण गर्नुभएको छ। सो क्रममा उहाँले राष्ट्रिय विकास तथा सुरक्षा महानिर्देशनालय अन्तर्गत रानीबास, सिन्धुलीस्थित नं. १ बन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण र वेलसोत, उदयपुरस्थित नं. १ राष्ट्रिय विकास गणको निरीक्षण गर्नुकासाथै पूर्वी पृतना अन्तर्गत भवानी दल गणद्वारा उदयपुरको खैजनपुरमा सञ्चालित सामूहिक तालिमको समेत निरीक्षण गर्नुभएको थियो। **बाँकी पेज ७ मा**

### प्रधान सेनापति मित्रराष्ट्र मलेशिया प्रस्थान

मित्रराष्ट्र मलेशियाका Chief of Army, General Datuk Raja Mohamed Affandi Bin Raja Mohamed Noor को औपचारिक निमन्त्रणाप्रमाणमा प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा. २०७० चैत ३० गते मलेशिया प्रस्थान गर्नुभएको छ। प्रधान सेनापति ज.ब.रा.लाई मलेशिया प्रस्थान गर्नुपूर्व सैनिक सम्मानस्वरूप एक सैनिक टुकडीले सम्मान गारत अर्पण गरेको थियो। उहाँलाई बलाधिकृत रथी श्री पवन बहादुर पाण्डे, मित्रराष्ट्र मलेशियाका कार्यवाहक राजदूत Mr. Fadli Adilah, रथीवृन्द तथा विदेशी नियोगका सैनिक सहचारीहरूले विदाई गर्नुभएको थियो।

प, धा न सेनापति श्री ज. ब. रा. क्वालालम्पुर मा वैशाख १ गते देखि ४ गतेसम्म सञ्चालन हुने 14<sup>th</sup> Defence Service Asia Exhibition and Conference (DSA 2014) मा सहभागी हुन त्यसतर्फ प्रस्थान गर्नुभएको हो। भ्रमणको दौरान प्रधान सेनापतिबाट विभिन्न राष्ट्रका सैन्य प्रमुखहरूसँग समेत द्विपक्षीय हितका विषयमा भेटवार्ता गर्ने योजना रहेको छ। उक्त सम्मेलनमा प्रधानसेनापतिको सहभागिताले एशिया क्षेत्रका अन्य सैनिक संगठनहरूसँगको सम्बन्ध विस्तार तथा द्विपक्षीय हितलाई प्रवर्द्धन गर्न ठोस मद्दत पुग्ने विश्वास नेपाली सेनाले लिएको छ। साथै प्रधान सेनापति श्री ज.ब.रा.को अनुपस्थितिमा प्रधानसेनापतिको कार्यभार बलाधिकृत रथी श्री पवन बहादुर पाण्डेले सम्हाल्नु भएको छ। प्रधान सेनापति श्री ज.ब.रा. भ्रमण पूरा गरी यही वैशाख ५ गते स्वदेश फिर्ता हुनुने कार्यक्रम रहेको छ।



मलेशिया प्रस्थान गर्नुअघि प्रधान सेनापति महारथी श्री गौरव शम्शेर ज.ब.रा.लाई विगत अन्तर्राष्ट्रिय विमान स्थलका बिदाई गर्नुहुँदै बलाधिकृत रथी श्री पवन बहादुर पाण्डे